

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisiä käsittelevä erityisvaliokunta

---

2009/2182(INI)

6.5.2010

MIETINTÖLUONNOS

rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisistä: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi (välimietintö)
(2009/2182(INI))

Rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisiä käsittelevä erityisvaliokunta

Esittelijä: Pervenche Berès

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT.....	30

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

rahoitus-, talous- ja sosiaalikiirisistä: suositukset toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi (välimietintö) (2009/2182(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 7. lokakuuta 2009 tekemänsä päätöksen rahoitus-, talous- ja sosiaalikiiriä käsittelevän erityisvaliokunnan asettamisesta ja sen toimivallan, jäsenmäärän ja toimikauden keston määrittelystä, joka hyväksyttiin työjärjestyksen 184 artiklan mukaisesti,
- ottaa huomioon päätelmät, jotka on tehty julkisten kuulemisten, työasiakirjoista käytyjen keskustelujen ja arvovaltaisten asiantuntijoiden kanssa käydyn näkemystenvaihdon sekä Euroopan parlamentin rahoitus-, talous- ja sosiaalikiiriä käsittelevän erityisvaliokunnan valtuuskunnan selvitystehtävien johdosta,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen muuttamisesta,
- ottaa huomioon G20-huippukokousten julkilausumat,
- ottaa huomioon Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF), Maailmanpankin, Kansainvälisen järjestelypankin (BIS), Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ja kansainvälisen työtoimiston (BIT) raportit,
- ottaa huomioon Jacques de Larosièren johtaman rahoitusalan valvontaa käsitelleen korkean tason työryhmän suositukset,
- ottaa huomioon Brysselissä 8. ja 9. maaliskuuta 2007 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston ja myöhempien Eurooppa-neuvostojen puheenjohtajavaltion päätelmät,
- ottaa huomioon Euroopan unionin valtion- ja hallitusten päämiesten 11. helmikuuta 2010 ja 25. maaliskuuta 2010 antamat julkilausumat,
- ottaa huomioon 18. marraskuuta 2008 antamansa päätöslauselman "EMU@10: saavutukset ja haasteet talous- ja rahaliiton kymmenen ensimmäisen vuoden jälkeen"¹,
- ottaa huomioon 11. maaliskuuta 2009 antamansa päätöslauselman Euroopan talouden elvytysuunnitelmasta²,
- ottaa huomioon 17. joulukuuta 2009 antamansa päätöslauselman muutetusta ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja moitteettomasta varainhoidosta 17 päivänä toukokuuta 2006 tehdyn toimielinten sopimuksen muuttamisesta monivuotisen rahoituskehityksen osalta: Energia-alan hankkeiden rahoittaminen osana Euroopan talouden elvytysuunnitelmaa³,
- ottaa huomioon 25. helmikuuta 2010 antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman ehdotuksesta neuvoston asetukseksi Euroopan yhteisön energiainfrastruktuuriin liittyvien investointihankkeiden ilmoittamisesta komissiolle ja asetuksen (EY) N:o 736/96

¹ EUVL C 16E, 22.1.2010, s. 8.

² Hyväksytyt tekstit, P6_TA(2009)0123.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA-PROV(2009)0114, A7-0085/2009.

kumoamisesta¹,

- ottaa huomioon 10. maaliskuuta 2010 antamansa päätöslauselman rahasiirtojen verotuksen toimivuuden parantamisesta²,
  - ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2010 antamansa päätöslauselman euroaluetta ja julkista taloutta koskevasta vuotuisesta lausumasta 2009³,
  - ottaa huomioon 25. maaliskuuta 2010 antamansa päätöslauselman EKP:n vuosikertomuksesta 2008⁴,
  - ottaa huomioon 10. helmikuuta 2010 antamansa lainsäädäntöpäätöslauselman ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla⁵,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
  - ottaa huomioon rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisiä käsittelevän erityisvaliokunnan mietinnön (A7-0000/2010),
- A. palauttaa mieliin nykyisen taloudellisen järjestelmän perusteita koettelevan rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisin, joka puhkesi vuonna 2008 ja josta maailma ja etenkin Eurooppa ei ole vielä päässyt yli,
- B. pitää kriisiä vakavana varoituksena talousjärjestelmän herkkyydestä ja haavoittuvuudesta; toteaa, että ellei järjestelmää uudisteta perusteellisesti, on mahdollista, että tulevaisuudessa ilmenee vielä tätäkin vakavampia kriisejä,
- C. pitää kriisiä katastrofina ennen kaikkea ihmisten ja etenkin heikoimmassa asemassa olevan väestön kannalta,
- D. toteaa, että kriisi on tuonut selvästi esiin kaikki nykyjärjestelmän rajoitukset ja puutteet: riittämätön tai tietyillä aloilla jopa olematon sääntely, ylimitoitettun rahoitusalan liiallinen ja moraaliton voitontavoittelu ja syvästi epävakauttava vaikutus, joka on täysin ristiriidassa sen alkuperäisen tarkoituksen kanssa, eriarvoisuuden lisääntyminen yhä vähemmän keskiluokkaa ja alhaisen tulotason väestöryhmiä hyödyttävän tulonjaon vuoksi sekä haasteisiin suhteutettun globaalien ja Euroopan laajuisen hallinnan puute,
- E. toteaa, että nykyisillä politiikan toimijoilla ja erityisesti poliittisella johdolla on historiallinen vastuu tarttua epäröimättä kriisin paljastamiin epäkohtiin ja tehdä niistä aiheelliset johtopäätökset todella visionääristen uudistusten toteuttamiseksi,
- F. toteaa, että kriisi, jonka ensi ilmentymänä Euroopan keskuspankki (EKP) jakoi 9. elokuuta 2007 markkinoille 94,8 miljardia euroa likviditeettiä, kun vaihtuvapääomaisten sijoitusyhtiöiden (SICAV) noteeraus oli keskeytetty, muuntui vakavaraisuuskriisiksi, kun Lehman Brothersin konkurssi 15. syyskuuta 2008 johti koko rahoitusjärjestelmän kriisiin, ja euroalueen kriisiksi joulukuussa 2009, kun paljastui, että

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA-PROV(2010)0034, A7-0016/2010.

² Hyväksytyt tekstit, P7_TA-PROV(2010)0056, B7-0133/2010.

³ Hyväksytyt tekstit, P7_TA-PROV(2010)0072, A7-0031/2010.

⁴ Hyväksytyt tekstit, P7_TA-PROV(2010)0090, A7-0010/2010.

⁵ Hyväksytyt tekstit, P7_TA-PROV(2010)0013, A7-0006/2010.

Kreikka oli maksukyvyttömyyden partaalla,

- G. panee merkille, että syyskuussa 2007 erät luonnehtivat tilannetta "merkittäväksi rahoitusmarkkinoiden korjausliikkeeksi";
- H. palauttaa mieliin, että keväällä 2008, kun IMF julkaisi huolestuttavia ennusteita Euroopan unionin kasvunäkymistä ja kun henkilöautojen myynti väheni Saksassa rajusti vuoden 2008 ensimmäisellä neljänneksellä ensimmäistä kertaa pitkään aikaan, Euroopan unionin johtajat pitivät julkisuudessa yllä kotitalouksien luottamusta, joka perustui Euroopan talouden perusteiden vahvuuksina pidettyihin piirteisiin, vaikka kasvu oli unionissa jo alle sen potentiaalinen palkkapaineiden ja kotimaisen kysynnän heikkouden vuoksi,
- I. palauttaa mieliin, että heinäkuussa 2008 EKP nosti ohjaukorkonsa 4,25 prosenttiin,
- J. toteaa, että elokuuhun 2008 asti kriisi välittyi kahden eri kanavan, rahoitus- ja talousalan, kautta ja vaikutti hyvin epätasaisesti maailman eri kolkkiin ja Euroopan unionin valtioihin niiden rahoitusmarkkinoiden kehittyneisyyden mukaan,
- K. toteaa, että elokuuhun 2008 asti keskuspankit pitivät omassa päätäntävallassaan rahoitusmarkkinoiden elvytystoimet eivätkä riittävästi varoittaneet viranomaisia markkinoilla olevista arvoltaan alentuneista rahoitustuotteista, jotka saattoivat muuntaa kriisin luonteen ja joita ei voitu poistaa pelkällä likviditeetin tarjoamisella,
- L. huomauttaa, että elokuun 2007 ja syyskuun 2008 välisenä aikana hallitukset antoivat keskuspankkien toimia yksin muun muassa siksi, etteivät halunneet heikentää kotitalouksien luottamusta, ja niin koko järjestelmä ajautui kriisiin,
- M. huomauttaa, että ennen nykyistä kriisiä Kaakkois-Aasian maiden kriisi vuoden 1997 lopulla, LTCM-rahaston kriisi vuoden 1998 lopulla, vuoden 2000 pörssiromahdus sekä internetkuplan puhkeaminen, ja sitä seurannut kiinteistökupla, antoivat modernille kapitalismille lukuisia varoituksia, joita aliarvioitiin tai tulkittiin väärin,

I. Kriisin pääasialliset vaikutukset

- 1. panee merkille, että pankkialan pelastusoperaatio on maksanut maailman valtioille yhteensä 650 miljardia euroa ja että sen suorat talousarviokustannukset ovat IMF:n mukaan 2,7 prosenttia G20-ryhmän maiden BKT:sta, vaikka todellisuudessa operaatioon on osallistuttu 17,6 prosentilla BKT:sta;
- 2. toteaa, että tämä veronmaksajien tuki pankkialalle on kuitenkin vain pienen pieni osa rahoituskriisin yhteiskunnalle aiheuttamista kustannuksista, sillä taloudellisesta taantumasta ja julkisen talouden velkaantumisasteen kohoamisesta tulee aiheutumaan huomattavasti kuluja: esimerkiksi Yhdistyneen kuningaskunnan BKT tulee olemaan 10 prosenttia alhaisempi kuin se olisi ollut ilman kriisiä ja Englannin pankin mukaan tappiot kohonavat 60 triljoonaan dollariin;
- 3. toteaa, että Eurostatin mukaan Euroopan unionin julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2008 oli 2,3 prosenttia BKT:sta, kasvoi 7,5 prosenttiin vuonna 2010, kun se samaan aikaan kasvoi euroalueella 2 prosentista 6,3 prosenttiin, ja että julkisen velan osuus

BKT:sta oli Euroopan unionissa vuonna 2008 61,6 prosenttia ja vuonna 2010 80 prosenttia, kun se euroalueella kasvoi samalla aikavälillä 69,4 prosentista 78,7 prosenttiin tehden kahdessa vuodessa tyhjäksi lähes kahden vuosikymmenen ponnistelut julkisen talouden vakauttamiseksi;

4. toteaa, että vuodeksi 2010 odotetaan 0,7 prosentin kasvua ja että unionin työttömyysasteen odotetaan nousevan 7,1 prosentista vuonna 2007 ensin 9,1 prosenttiin vuonna 2009 ja ennusteiden mukaan aina 10,3 prosenttiin vuoden 2010 lopulla, jolloin se koskisi lähes 25:ttä miljoonaa ihmistä, joista lähes 8 miljoonaa on joutunut työttömäksi kriisin vuoksi;
5. toteaa, että Kreikkaan kohdistetut hyökkäykset ja sen vaikeudet rahoittaa velkansa markkinoilla kertovat euroalueen toimintahäiriöstä ja ovat haaste koko euroalueelle, muun muassa sen kyvyille selviytyä taantumasta;
6. toteaa, että Euroopan unionin talouskasvu oli vähäistä jo ennen pörssiromahdusta odotettua heikomman kotimaisen kysynnän vuoksi ja väestön vanhenemisen ongelma oli jo käsillä ja että nykyään kasvu on Euroopan unionissa hidasta ja inflaatio alhaalla, mutta työttömyys ja julkisen talouden velkaantumisaste ovat korkealla;
7. panee merkille, että Euroopan unionilla on maailman muita alueita suurempia vaikeuksia päästä kriisiin yli, mikä johtuu suureksi osaksi kriisiin esitettyjen poliittisten ratkaisujen epäsopevuudesta, puutteellisuudesta ja viivästymisestä sekä unionin hallintakyvyn rakenteellisista heikkouksista, ja että siksi kriisi saattaa heikentää voimakkaasti ja pysyvästi unionin taloudellista – ja siten myös poliittista – asemaa maailmassa;
8. arvelee, että kriisin kaikki vaikutukset eivät ole vielä havaittavissa ja että uutta romahdusta, eräänlaista tuplanotkahdusta, ei voida sulkea pois etenkään, kun työttömyys on kivunnut korkealle;
9. muistuttaa kokemuksen osoittaneen, että talouden sopeutustoimet vaikuttavat Euroopassa hitaammin kuin Yhdysvalloissa, minkä vuoksi suhdanteista johtuvia talouden elpymisen merkkejä on tulkittava varoen;
10. toteaa, että nopea paluu julkisen talouden tasapainottamistoimiin saattaisi käytännössä merkitä sosiaaliturvajärjestelmän ja julkisten palvelujen purkamista, vaikka niiden luonnostaan vakauttavaa ja kriisiä vaimentavaa vaikutusta on yksimielisesti kiiteltu, sekä pitkään jatkuvaa hidasta talouskasvua ja sitkeää työttömyyttä, joiden vaikutuksesta Euroopan kansainvälinen kilpailukyky väistämättä kärsii;
11. huomauttaa, että työttömyydestä aiheutuu yhteiskunnalle ylen määrin kustannuksia, koska työtön ei juurikaan lisää kotimaista kysyntää, maksaa vähemmän veroja ja sosiaaliturvamaksuja mutta saa sen sijaan tietyn aikaa yhteiskunnalta korvauksia;
12. ottaa huomioon, että Euroopan unionissa on tuoreimpien saatavilla olevien eli vuoden 2007 lukujen perusteella 30 miljoonaa työssäkäyvää köyhää ja että koska nämä luvut ovat kriisiä edeltävältä ajalta, lukumäärä on todennäköisesti nykyään suurempi;
13. toteaa, että kriisin yhteiskunnalliset vaikutukset vaihtelevat suuresti jäsenvaltiosta toiseen, sillä esimerkiksi 10 prosentin keskimääräinen työttömyysaste on joissain maissa kivunnut 20 prosenttiin ja nuorisotyöttömyys yli 40 prosenttiin;
14. toteaa, että kuten kaikki kriisit, tämäkin tulee vaikuttamaan huomattavasti varallisuuden jakautumiseen ja että vaikka tätä vaikutusta ei vielä kyetä arvioimaan, siihen on

varaaduttava, sillä kansainvälisen työtoimiston BIT:n mukaan se tulee heikentämään tulonjakoa, koska palkkataso yhtenäistyy ja koska muiden kuin ansiotulojen asema on kriisin seurauksena oleva suojatumpi ja vahvempi huolimatta pääomamarkkinoiden hetkellisestä taantumisesta;

15. toteaa taantumun vaikuttaneen erityisen voimakkaasti tiettyihin aloihin ja johtaneen rakenneuudistuksiin;
16. toteaa kriisin osoittaneen sellaisen itsesäänneltyyn järjestelmän rajat, joka luottaa liikaa markkinoiden kykyyn arvioida riskejä ja ylläpitää moraalikatoa;
17. katsoo, että kriisi merkitsee yksityisen velan massiivista siirtämistä julkiseksi velaksi;
18. toteaa, että koheesiovälineet, joilla unionin oli määrä huolehtia tarvittavasta lähentymisestä, eivät estäneet erojen syvenemistä eivätkä riittäneet talouden kiinni kuromiseen siellä, missä sitä tarvittiin; katsoo kriisin moninkertaistaneen unionin sisäiset koheesioerot;
19. tarkkailee huolestuneena kriisin vaikutuksia kehitysmaihin ja etenkin köyhimpiin maihin;

II. Syyt

Kapitalismin perinpohjainen muutos

20. toteaa, että Yhdysvalloissa ns. subprime-lainoista alkunsa saanut kriisi ilmentää 30 vuoden prosessia, joka on mullistanut saavutetun tasapainon: etupäässä kansallisista markkinatalouksista on siirrytty yhä globaalimpaan markkinakapitalismiin, finanssitalous on ylikorostunut, on kehitetty uutta teknologiaa ja merkittäviä rahoitusinnovaatioita sekä luovuttu Bretton Woods -järjestelmästä, Berliinin muuri on murtunut ja vuoden 1929 kriisin kokenut sukupolvi on siirtynyt syrjään vastuutehtävistä;
21. toteaa, että tämä perinpohjainen muutos on kärjistänyt eriarvoisuutta, keskittänyt omistusta ja laskenut merkittävästi palkkojen osuutta lisäarvon jakaantumisessa ja että IMF arvioi vuonna 2007, että palkkatulojen osuus BKT:stä on Euroopassa laskenut 73 prosentista vuonna 1980 64 prosenttiin vuonna 2005 ja että esimerkiksi Ranskassa vuosien 1998 ja 2005 välillä palkansaajista korkeatuloisimman 0,01 prosentin keskipalkka kasvoi 51 prosenttia;
22. katsoo tämän kehityksen johtaneen eettiseen ja arvokriisiin;
23. huomauttaa, että näin on kehittynyt, etenkin kiinteistöalalla, erittäin keinoteleva kapitalismin muoto, joka on jarruttanut muita pitkän aikavälin investointeja, saattanut unionin teollisuuden epäedulliseen asemaan ja heikentänyt unionin ja sen jäsenvaltioiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta;
24. toteaa teorian siitä, että riskin hajauttaminen eritoten käyttämällä paljon monimutkaisia taseen ulkopuolisia tuotteita (erillisyyhtiöt, CDO-instrumentit, CDS-johdannaiset ym.) ja arvopaperistamista vähentää tehokkaasti riskiä, johtaneen rinnakkaisen, nk. varjopankkijärjestelmän kehittämiseen, joka tämän kriisin aikana petti pahemman kerran; panee merkille, että teoriaa sovelletaan laajalti, vaan ei kuitenkaan suurissa sijoitusyhtiöissä, vaikka ne itse ovat vaikuttaneet merkittävästi tämänkaltaisen riskiajattelun syntyyn;
25. muistuttaa, että rahoitusalan voittojen osuus Yhdysvaltojen talouden nettotuloksesta on kasvanut keskimäärin 15 prosentista vuosina 1948–1988 25 prosenttiin vuosina 1988–

1999 ja että vuonna 2000 se oli 30 prosenttia¹;

26. toteaa päähuomion kohdistuneen siihen, kuinka rahoitusalan palkkiojärjestelmä ja alan BKT-osuuden valtaisa kasvu ovat osaltaan heikentäneet maailman taloutta; toteaa näiden kahden tekijän nostavan esiin kysymyksen 40 viime vuoden ajan vallinneesta valtavasta ja jatkuvasta erosta rahoitusalan ja muiden taloudenalojen kannattavuudessa; mainitsee esimerkkinä Yhdistyneen kuningaskunnan, jossa pankkien oman pääoman tuotto oli vuosina 1921–1971 keskimäärin 7 prosenttia ja vuosina 1971–2009 20,4 prosenttia, vaikka yritysten oman pääoman reaalituotto on yleensä pysytellyt 6 prosentin tuntumassa; toteaa, että tämä huippukannattavuus selittää osaksi, miksi rahoitusala on päässyt yhä määräävämpään asemaan taloudessa – mikä aiheuttaa ongelmia vakaudelle ja resurssien kohdentamiselle; toteaa lisäksi, että se selittää myös, miten pankeilla on ollut varaa maksaa muihin aloihin verrattuna suhteettomia palkkioita;
27. toteaa, että tämän kehityksen johdosta "rahoitusteollisuuden" osuus valtioiden BKT:sta vaihtelee suuresti: Euroopan unionissa se on keskimäärin 4,5 prosenttia, Yhdistyneessä kuningaskunnassa 8 prosenttia, Sveitsissä 13 tai 14 prosenttia ja Luxemburgissa 20 prosenttia;
28. katsoo, että kriisiä ovat pahentaneet muun muassa yhä lukuisammiksi käyneet eturistiriidat, oman edun tavoittelu ja tapaukset, joissa toimijat ovat asemansa puolesta esteellisiä ("*too close to talk*");
29. toteaa, että globaalien toimijoiden astuessa näyttämölle viranomaiset (valtiovarainministerit sekä sääntely- ja valvontaviranomaiset) eivät kyenneet vastustamaan "sääntelyvallankaappausta" järjestelmässä, jossa käyttäjät olivat aliedustettuina, ja samalla palkansaajien ja heitä yrityksissä edustavien henkilöiden neuvotteluasema heikkeni pääoman kokoonpanon ja sen jakaantumisen muututtua;
30. panee merkille, että kymmenenä kriisiä edeltävänä vuonna rahoitusteollisuus sijoitti yhteensä 4 miljardia dollaria vaikutusvaltansa kasvattamiseen Yhdysvaltojen kongressissa;
31. toteaa, että rahoitusmarkkinoiden toimijoiden epätasaiset mahdollisuudet saada tietoa eivät edistä markkinoiden uutta tasapainoa vaan uusien kuplien syntymistä;
32. katsoo, että pörssiromahdus ei johtunut niinkään halvan rahan liiallisesta tarjonnasta maailmanmarkkinoilla vaan huonosti sijoitetun ja jaetun rahan liian suuresta määrästä;
33. toteaa, että heti 1990-luvun alussa aloitettu julkisen talouden velkaantumisen massiivinen vähentäminen vapautti käyttöön merkittäviä määriä käteisvaroja, jotka oli sidottu yksityissäastoihin, ja nämä varat päätyivät pankkien haltuun ja suunnattiin massoittain muihin omaisuuseriin; arvelee, että näillä varoilla on ylläpidetty suuressa mittakaavassa riskialttiimpia ja osaksi spekulatiivisia sijoitusmuotoja eli julkisen velan vähentäminen näyttää horjuttaneen talouden vakautta;

Maailmanmarkkinoiden epätasapaino ja globaali hallinta

34. toteaa, että Bretton Woods -järjestelmän kaaduttua yhden maan eli Yhdysvaltojen valuutasta tuli maailman varantovaluutta ja se sai kohtuuttoman erikoisaseman ja että näin luotiin ristiriita ja epätasapaino yhden maan ja muun maailman tarpeiden välille;

---

¹ Katso: Simon Johnson, *The Atlantic*, toukokuu 2009.

35. toteaa, että Yhdysvaltojen bruttovelka suhteutettuna tavaroiden ja palvelujen viennin arvoon on 5,38 miljardia dollaria eli sijoittuu maailman luokituksessa Sambian (5,3) ja Malawin (5,84) väliin¹;
36. panee merkille, että Yhdysvaltojen elvyttävä valuuttapolitiikka, jossa on yli talouden toiminnan tukemisen tarpeen suosittu liiallista likviditeettiä suuren tuoton saavuttamiseksi sekä kotimaisen kysynnän kehittämistä kulutusluottojen eli kotitalouksien velkaantumisen avulla;
37. toteaa, että palkkapaineet, jotka liittyvät korkeatuottoisten ja lyhytaikaisten investointien kehittämiseen Yhdysvaltojen ulkopuolella, rahoitusmarkkinoiden toimijoiden valvonnan leväperäisyys ja olettamus kiinteistöjen hinnan noususta johtivat subprime-lainamekanismin kehittämiseen, ja kiinnelainoja alettiin myöntää erittäin kallein ehdoin henkilöille, joiden takaisinmaksukyky ei mahdollistanut tavanomaisten markkinaehtojen soveltamista;
38. panee merkille, että Kiinan viranomaiset ostivat suuria määriä Yhdysvaltojen valtion velkasitoumuksia, mikä liittyy epätasaiseen sisäiseen tulonjakoon ja säästämisen vahvaan kehitykseen kaikissa Aasian maissa vuoden 1997 kriisin ja IMF:n radikaalien toimien johdosta; toteaa, että pääoman siirto nopeasti kehittyvän talouden maasta yhteen maailman rikkaimmista talouksista laski Yhdysvaltojen korkoja Yhdysvaltain keskuspankin politiikasta huolimatta ja vähensi valppautta riskien suhteen;
39. katsoo liiallisen likviditeetin edistäneen kiinteistömarkkinoiden muodostumista Yhdysvalloissa; toteaa, että liiallinen likviditeetti yhdistettynä hajanaiseen ja tehottomaan valvontaan, joka oli pääosin toimijoiden luottamuksen varassa, mahdollisti varjopankkijärjestelmän synnyn;
40. tuomitsee vero-, sääntely- ja rahanpesuparatiisien osuuden varojen kanavoimisessa pois tulonjaon ja sosiaalisen yhteisvastuun piiristä sekä monimutkaisten ja arvoltaan alentuneiden rahoitustuotteiden sijoituspaikkoina;
41. toteaa globalisaation kehittyneen ilman, että markkinoiden yhdyntymisen tueksi on samanaikaisesti ilmaantunut tai kehittynyt globaalin hallinnan rakenteita, joilla vaikuttaa etenkin globaaleihin tasapaino- tai epätasapainotekijöihin ja rahoitusmarkkinoihin;
42. toteaa, että heti toisen maailmansodan jälkeen syntyneitä ja myöhempiä instituutioita ei ole nivottu tarpeeksi vahvasti yhteen, jotta voitaisiin sopia valuutta-, valuutanvaihto- ja kauppakysymyksistä sekä sosiaalisista ja ympäristökysymyksistä, minkä vuoksi on päässyt kehittymään globaalia epätasapainoa ruokkivia tekijöitä kenenkään asiaan puuttumatta ja minkäänlaisen varhaisvaroitusjärjestelmän toimimatta;
43. toteaa, että nykytilanteessa "unionin" ulkomaankauppa on todellisuudessa komission käsissä, joka hoitaa sitä 27 jäsenvaltion puolesta, ja valuuttakursseista vastaa asiasta vastaavan komissaarin, euroryhmän puheenjohtajan ja EKP:n pääjohtajan muodostama kolmikko 16 jäsenvaltion puolesta, Kansainvälisen valuuttarahaston 24:stä maa- ja äänestysryhmästä unionin hallussa on seitsemän, joista viisi muodostavat euroalueen maat, mutta kun on kyse ympäristöasioista, 27 jäsenvaltiota ilmaisevat näkemyksensä itse; on vakuuttunut, että tämä pirstoutuneisuus heikentää unionin vaikutusvaltaa keskusteluissa suurista makrotalouden tasapainokysymyksistä, etenkin Yhdysvaltojen ja

---

¹ Katso: *The Economist world figures*, jota lainataan Jacques Mistralin artikkelissa *Revue d'économie financière* -lehdessä, tammikuu 2010.

Kiinan kanssa;

44. katsoo, että kriisiä edeltäneen tilanteen rakenteet – yhtä lailla maailmanlaajuiset, Yhdysvaltojen kuin myös Euroopan unionin – eivät olleet riittävän yhtenäisiä, koska toiminnan makro- ja mikrotason vakauden valvonta oli niissä erotettu toisistaan;
45. toteaa, että rakenteet kehittyivät enemmän tilapäisluontoisiksi kuin todellisiksi instituutioiksi; panee merkille, että ne olivat joko itsesäänneltyjä (IASB), eivät mahdollistaneet kaikkien sidosryhmien asianmukaista huomioon ottamista ja vastavuoroisuutta (Baselin komitea), niillä ei ollut täytäntöönpanovalmiuksia (rahoitusmarkkinoiden vakautta seuraava elin FSB) taikka jatkuvuuden mahdollistavia välineitä tai kansainvälisten järjestöjen vahvuuksia (G6–G8);

Sääntely ja valvonta

46. toteaa, että Euroopan unioni vapautti pääomien liikkeet heinäkuussa 1990 yhdenmukaistamatta säästötulojen verotusta ja huolehtimatta sääntelystä ja valvonnasta;
47. palauttaa mieliin, että Alexandre Lamfalussyn johtama viisaiden ryhmä sai vuonna 2000 toimekseen määrittää rahoituspalveluiden toimintasuunnitelma ja että toimeksiantoon ei sisällynyt valvontamekanismien yhtäaikaista käyttöönottoa;
48. palauttaa mieliin, että sisämarkkina-asioista vastaava komissaari on vuodesta 2004 alkaen esittänyt sääntelytaukoa ja vedonnut turhaan markkinatoimijoiden itsesääntelyn puolesta yhtä lailla suoran asiakaspalvelun taustatoimintojen (back office) järjestämisessä kuin selvitysyhteisön perustamisessa luottoriskijohdannaisia (CDS) varten;
49. pahoittelee, että huolimatta Euroopan parlamentin toistuvista pyynnöistä kilpailupolitiikan minkään säännösten nojalla ei ole voitu tutkia keskittymiä ja oligopoleja, joita on muodostunut suurten investointipankkien, back office -palvelujen järjestämisen, luottoluokituslaitosten tai tilintarkastusyhteisöjen toimialoille;
50. toteaa, että järjestelmät, jotka kehitettiin pankkiriskien mahdollisten kustannusten huomioon ottamiseksi Basel II -sopimusten hengessä, haittasivat riskien kokonaisvaltaista käsittelyä ja että erittäin puutteellisilla stressitesteillä pahennettiin tilannetta;
51. katsoo, että euroalueen pörssitoimijoiden kyvyttömyys luoda yhteinen rakenne tilanteessa, jossa poliittisilla päättäjillä ei ole halua puuttua peliin, jättää euroalueen vaille pörssiä ja estää sitä täyttämästä sille kuuluvaa tehtävää Euroopan unionissa ja maailmassa, erityisesti CDS-johdannaismarkkinoiden ja back office -palvelujen järjestämisen alalla;
52. toteaa, että Euroopan parlamentti yritti turhaan saada tietoja EU-maiden valtiovarainministerien, valvontaviranomaisten ja keskuspankkien kesken 18. toukokuuta 2005 allekirjoitetusta kriisinhallintaa koskevasta yhteisymmärryspöytäkirjasta; toteaa, että pöytäkirjan tehokkuutta mittaavan stressitestin tulokset olivat erittäin huolestuttavia, niitä ei koskaan suoraan julkistettu eikä niistä keskusteltu johtopäätösten tekemiseksi;
53. huomauttaa, että tilinpäätösstandardien laatimisessa käytettävät matemaattiset mallit ovat suhdanteita vahvistavia;
54. toteaa, että Kanada, jossa arvopaperistamista on rajoitettu ja jossa viranomaiset ovat estäneet pankkien fuusiot, näyttäisi kykenevän paremmin vastustamaan pörssiromahdusta

tai jopa välttämään sen;

55. tiedostaa erityiset ongelmat, joita pankkien ja vakuutuslaitosten valvonnalle ja niiden itsenäisen liiketoimintastrategian harjoittamiselle aiheutuu siitä, että monissa uusissa jäsenvaltioissa niin monet näistä laitoksista ovat ulkomaisten yhtiöiden hallussa;
56. paheksuu niiden pankkien toimintaa, jotka saatuaan viranomaiset hyväksymään mittavat tukipaketit, kotiuttivat muissa jäsenvaltioissa olleet varansa ja saattoivat Unkarin maksukyvyttömyyden partaalle;
57. tuomitsee ulkomaisten pankkien osuuden siihen, että Latvian latin devalvointi kiellettiin ja maa joutui alentamaan rajusti palkkoja, mikä aloitti nuorimpien ja korkeimmin koulutettujen työntekijöiden yhä jatkuvan maastamuuton; katsoo markkinoiden pakottaneen Latvian toteuttamaan erittäin tiukkaa politiikkaa;
58. tuomitsee suurten investointipankkien toimet, sillä selvittyään kriisistä viranomaisten tuella, ne ovat kääntyneet tiettyjä jäsenvaltioita vastaan;

Talous- ja rahaliitto (EMU)

59. katsoo, että jäsenvaltiot ja komissio eivät ole soveltaneet oikein Maastrichtin sopimusta, jonka 99 artiklassa (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 121 artikla) todetaan, että "jäsenvaltiot pitävät talouspolitiikkaansa yhteistä etua koskevana asiana";
60. palauttaa mieliin, että euroa edeltäneessä valuuttakurssimekanismeissa (ERM) osapuolten keskusteluissa käsiteltiin lähinnä harjoitetun politiikan sisältöä eikä niinkään määrällisiä kriteerejä;
61. katsoo, että vakaus- ja kasvusopimuksen peruseriaate, jonka mukaan talous- ja rahaliitossa riittää, että jokainen pitää omat asiansa järjestyksessä ja hoitaa julkisen taloutensa, ei toiminut eikä mahdollistanut tulosten optimointia ja lisäarvon tuottamista, mikä osoittaa, ettei omista asioistaan huolehtiminen automaattisesti turvaa hyvää järjestystä koko yhteisössä;
62. toteaa, että eurosta ensimmäisten kymmenen vuoden aikana saatujen kokemusten perusteella euroon siirtymisen ja eri maiden talouspolitiikan koordinoinnin ohjauksen sivuvaikutuksena euroalueen talouksien kilpailukyvyn erot ovat syventyneet ja että keskustelua tästä ilmiselvästä ongelmasta on rasittanut kriisin ankaruus, mikä taas on entisestään pahentanut kriisin seurauksia; toteaa, että euroalueen sisälle on syntynyt merkittävä kauppataaseen epätasapaino, jota ilmentää Saksan vuonna 2006 yhteensä 6,5 prosenttia BKT:sta ylijäämäinen ja Espanjan 9 prosenttia BKT:sta alijäämäinen tase;
63. katsoo, että vakaus- ja kasvusopimuksen ansiosta on voitu ylläpitää keskustelua ja paineita varmistaa julkisen talouden kestävyys; myöntää sen sijaan, että seuraamuspainotteisuutensa ja huonon täytäntöönpanonsa vuoksi sopimus ei ole tarjonnut riittävää virikettä talouspolitiikan optimoimiseen kussakin yksittäisessä jäsenvaltiossa ja euroalueella kokonaisuutena; katsoo, ettei tätä talouspoliittista välinettä ole luotu kriisitilanteiden tai erittäin vähäisen kasvun kausien hoitoon;
64. toteaa, että vaikka sitä paikoin sovellettiinkin tyydyttävästi, vakaussopimuksella ei aina kyetty estämään alentuneesta kilpailukyvästä johtuneen vakavan kriisin puhkeamista, esimerkiksi Espanjassa;
65. huomauttaa, että muilla kansainvälisillä yhdentyneillä talousalueilla ei ole vastaavaa vakaussopimusta vaan muita, tehokkaampia mukautumismekanismia, joiden

toimintakyvyn takaa keskitetty talousarvio tai oma verotusjärjestelmä;

66. katsoo, että ennalta määritellyn kriisinhallintamekanismin perustamatta jättäminen sillä verukkeella, ettei markkinoita pidä säikäyttää ennusteilla, jotka saattavat toteuttaa itse itsensä, on suuresti heikentänyt unionin mahdollisuuksia muun muassa löytää nopea ratkaisu Kreikan kriisiin ja osoittanut, että on vaikea kehittää toiminnan puitteita samalla, kun niiden mukaan pitäisi jo toimia;

Talouspolitiikan ohjausjärjestelmä ja sisämarkkinat

67. toteaa, että varallisuuden epätasainen jakautuminen on lisännyt keinottelua ja veronkiertoa ja heikentänyt kotimaista kysyntää ja siten myös kasvua;
68. tiedostaa, että globaalistuvassa toimintaympäristössä toimintonsa unionin ulkopuolelle siirtäneiden yritysten toimet tulevat yhteiskunnalle erittäin kalliiksi menetettyinä työpaikkoina, teknologian siirtona ja pääoman kohtuuttomana tuottona ja että ne kannustavat veronkiertokeinojen käyttämiseen;
69. toteaa, että unionin sisämarkkinoiden kehittämistä ei voida enää jatkossa perustaa ahtaaseen käsitykseen terveestä ja vääristymättömästä kilpailusta eikä pelkästään kuluttajien oikeuksiin;
70. myöntää, että Euroopan unionissa sisämarkkinoiden kehittäminen yhdenmukaistamatta verotusta ja määrittelemättä sosiaaliseen yhteisvastuuseen kuuluvia toimia on johtanut alueiden kilpailuttamiseen niin, että jäsenvaltiot pyrkivät houkuttamaan alueilleen kaikkein varakkaimpia ja solidaarisuudesta on tullut keskiluokan ja heikoimmassa asemassa olevien väestönosien välinen operaatio samalla, kun varakkaimpien tulot voivat välttyä verotukselta ja edistää keinottelua ja kuplien muodostumista;
71. panee Mario Montin päätelmiä myötäillen merkille, että sisämarkkinoiden kehittäminen kiinnittämättä huomiota verokilpailuun on vääristänyt jäsenvaltioiden verotusta ja siten suosinut pääoman liikkuvuutta vähentäen sen verotuksen tasoa työn verotuksen kustannuksella, kun taas toisaalta julkisyhteisöjen tulojen kasvaminen edullisen suhdanteen ansiosta on usein ilmennyt verojen alenemisena;
72. katsoo, että etenkin Lissabonin strategiassa etusijalle asetettu koordinoitimenetelmä ei ole auttanut optimoimaan unionin toimintaa; hämmästelee sitä, että komissio ehdottaa yhä EU 2020 -strategian rakentamista sen varaan; katsoo, että koordinoitimenetelmässä sekaannutaan jäsenvaltioiden politiikkaan suuremmassa määrin kuin liittovaltiossa harjoitetussa koordinoinnissa ja silti se tehostaa toimintaa melko vähän ja päätöksenteko on siinä vaikeaa, koska sen on oltava lähes yksimielistä;

III. Haasteet

73. pitää välttämättömänä, että kaikki ottavat opikseen menneistä virheistä ja vuoden 1929 kriisistä, jonka jälkeen uusi poliittinen johto ymmärsi ehdottaa New Deal -uudistuspakettia, taikka Euroopan unionin perustajien esimerkistä, jotka toisen maailmansodan jälkeen osasivat jättää taakse kaunan ja epäluulon, mistä Jacques Delors voi todistaa, vaikka nykyisten vallanpitäjien sukupolvi ei ole kokenut mitään näistä järkyttävistä tapahtumista;
74. katsoo, että tietyt arvot olisi palautettava kunniaan, ja muistuttaa, että yhteiskunnan valintoja ei voida jättää markkinoiden ja osakkeenomistajien mielivaltaan;
75. kehottaa muistamaan, että unioni perustettiin ennen kaikkea yhdistämään kansoja eikä

valvomaan ja rankaisemaan niitä;

76. varoittaa palaamasta kansallisvaltioajatteluun, sillä se kaivaa maata unionihankkeen alta; on vakuuttunut, että nationalismissa on sodan siemen;
77. uskoo, että pörssiromahduksen jälkimainingeissa Euroopan kansalaiset kaipaavat yhdentymishankkeen poliittisen kurssin oikaisemista, ja toteaa, että se on pidettävä kiinteästi alueiden ja sukupolvien välisessä solidaarisuudessa kussakin jäsenvaltiossa, jäsenvaltioiden välillä ja maailmassa;
78. uskoo, että mitä kauemmin vaikutelma haparoivasta toiminnasta jatkuu, sitä vähemmän kansalaiset luottavat instituutioihin;
79. ymmärtää kansalaisten kärsimättömyyttä, sillä he ovat saaneet todistaa julkisen vallan ripeää toimintaa rahoitusjärjestelmän pelastamiseksi, vaikka sama järjestelmä kääntyy nyt tiettyjä jäsenvaltioita vastaan, ja työllisyystilanteen kehittymistä huolestuttavaksi;
80. pitää Euroopan unionin suurimpana haasteena pohjustaa tulevaa kehitystä 10 vuotta eteenpäin ja alkaa samanaikaisesti purkaa 10 prosentin työttömyyttä;
81. pitää päättäväistä ja lujaa työllisyyttä tukevaa toimintaa erittäin tarpeellisena, varsinkin kun vaarana on, että unionin talous elpyy ilman, että työpaikkoja syntyy, sillä kasvunäkymät ovat heikot ja kriisiä edeltäneinä kymmenenä vuonna unioni koki kausia, joina kasvu oli vahvaa mutta työpaikkoja syntyi vain vähän;
82. velvoittaa unionin toteuttamaan työllistämistoimien rinnalla köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisytoimia, jotta kriisi ei entisestään lisäisi eriarvoisuutta ja varallisuuden epätasaista jakautumista;
83. pitää ensisijaisen tärkeänä valaa toivoa koulutettujen ja ammattitaidottomien nuorten sukupolveen, joiden mahdollisuudet siirtyä työmarkkinoille kriisi jäädettiin heti ensi alkuun;
84. panee merkille, että pörssiromahduksen johdosta väestörakenteen muutoksen ja eläkkeiden rahoittamisen haaste näyttävät uudessa valossa; katsoo, ettei eläkkeiden rahoittamista voi jättää täysin rahoitusmarkkinoiden epävarmuustekijöiden armoille, vaan rahoitusmarkkinat on päinvastoin veloitettava osallistumaan sukupolvien välisen solidaarisuuden rahoittamiseen; katsoo, että elinajanodotteen piteneminen tulee aiheuttamaan yhteiskunnan järjestämiseen liittyviä monialaisia ongelmia, joita ei vielä ole ennakoitu;
85. pitää myönteisenä Eurooppa-neuvoston maaliskuussa 2007 hyväksymää strategiaa, jolla pyritään lisäämään Euroopan unionin energiaomavaraisuutta ja määrittämään täsmällisiä sitoumuksia ilmastonmuutoksen torjumiseksi; katsoo kriisin pikemminkin vahvistaneen kuin vähentäneen strategian merkitystä, kunhan siihen lisätään työllisyyttä koskeva tavoite; katsoo kuitenkin, että onnistuakseen strategian on johdettava paitsi sisämarkkinoiden sääntelyn kehittämiseen myös unionin suoriin toimiin;
86. toteaa, että kun Euroopan unioni pyrki vuonna 2000 vastaamaan maailmanlaajuistumisen haasteeseen Lissabonin strategialla, sen on tänään selvittävä globalisaation kriisistä tai vähintäänkin globaalien hallinnan ja globaalien rahoitustoiminnan kriisistä;
87. katsoo, että mikään yksittäinen toimi ei riitä vastaukseksi haasteeseen, joka unionilla on vastassaan; pitää siksi keskeisen tärkeänä toteutettavien toimintalinjojen yhtenäisyyttä, missä ratkaisevia ovat julkisen vallan toimet eli unionin tasolla toimet, joita neuvoston ja

komission pysyvät puheenjohtajat toteuttavat yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa;

IV. Tähänastiset vastaukset kriisiin

Kansalliset pankkitukiohjelmat

88. toteaa, ettei komissio ole halunnut tai voinut laatia ehdotusta, jolla varmistettaisiin kansallisten pankkitukiohjelmien laatimisedellytysten määrittäminen unionin tasolla; katsoo, että edellytyksissä olisi pitänyt sopia pienten ja keskisuurten yritysten ensisijaisesta luotonsaannista, osinkojen ja bonusten jakamisesta, veroparatiisien toiminnasta, valtion osallistumisesta tuettujen pankkien hallinto- ja päättäjäselimiin, takaisinmaksuehdoista, rakenneuudistuksesta tai toiminnan lakkauttamisesta;
89. toteaa, että koska Euroopan unioni ei ollut kehittänyt sääntelyä ja valvontaa eikä siten myöskään pankkikriisin hallintavälineitä markkinakehityksensä realiteetteja vastaaviksi, se paljasti Fortis- ja Dexia-pankin tapauksissa – vaikka molempiin lopulta kehitettiin ratkaisut – ettei sillä ole valmiuksia reagoida rajat ylittävään konkurssiin;
90. pyytää kehittämään Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden tasolla dynaamisen vision pankkien luotonantotoiminnan uudelleenaloittamisesta pankin koon, luottotyypin ja asiakasprofiilin mukaan;

Kansalliset elvytyssuunnitelmat

91. palauttaa mieliin, että lokakuussa 2008 Euroopan unioni hyväksyi elvytyssuunnitelman, joka oli suuruudeltaan 1,6 prosenttia sen BKT:sta verrattuna Kiinan 5 prosenttiin ja Yhdysvaltojen 6,55 prosenttiin BKT:sta;
92. toteaa, että elvytyssuunnitelman eurooppalaista ulottuvuutta koskeva komission ehdotus, jota on usein syystäkin pidetty vaatimattomana, tyssäsi siihen, että neuvostossa vastustettiin rahoitusnäkömien tarkistamista;
93. pyytää komissiota laatimaan erittäin tarkan arvion syksyllä ja talvella 2008–2009 päätettyjen kansallisten elvytyssuunnitelmien tehokkuudesta unionin lyhyen ja pitkän aikavälin tavoitteiden ja erityisesti energia- ja ilmastonäkökohtien kannalta;
94. toteaa, että tietyissä jäsenvaltioissa rakennerahastojen rahoituksella on nykyään merkittävin vipuvaikutus pankkialan investointipäätöksiin;
95. pitää epäonnistuneena ulkomaalaisia intressejä myötäillettä päätöstä olla devalvoimatta Latvian valuuttaa, sillä se pakotti maan alentamaan palkkoja, aloitti aktiiviväestön ja etenkin korkeasti koulutettujen nuorten maastapaon ja heikentää Latvian talouden mahdollisuuksia elpyä innovoinnin ja nuoren polven dynaamisuuden ansiosta, ja pahoittelee, että talouden korjausliike tapahtui maan henkisen pääoman kustannuksella;
96. varoittaa olettamasta, että Euroopan unioni selviää talouskriisistä nopeasti kehittyvän talouden maiden ja erityisesti Kiinan kasvun vetämänä – kuten se odotti pörssiromahdusta edeltäneiden kymmenen vuoden ajan, että Yhdysvaltojen kasvu vetää unioninkin talouden mukanaan kasvuun – sillä unionin kauppavaihto Kiinan kanssa, jonka BKT vastaa Saksan BKT:a, ei ole riittävän suurta luodakseen tarvittavan vipuvaikutuksen; katsoo, että Euroopan unionin on luotettava omiin voimiinsa ja hyödynnettävä sisämarkkinoitaan, etenkin kun kotimainen kysyntä vaikuttaa sen kasvuun kaikkein eniten;

Uudistus ja sääntely

97. panee merkille Euroopan parlamentin ja neuvoston keskustelut aiheesta ja ehdotuksista rahoitusmarkkinoiden sääntelemiseksi;
98. katsoo, että Jacques de Larosièren työryhmän valmistelutyö on antanut Euroopan unionille valmiudet kehittää juuri niin järeitä valvonnan tehostamistoimia kuin Euroopan kansalaisilla on oikeus odottaa; pahoittelee neuvoston sortumista kompromisseihin, sillä ne laimentavat alkuperäisiä kunnianhimoisia tavoitteita ja hankaloittavat neuvotteluja Euroopan parlamentin kanssa; toteaa rahoitusmarkkinoiden sääntelyn viivästyneen vielä enemmän, mikä herättää veronmaksajien keskuudessa kärsimättömyyttä ja mitä heidän on vaikea ymmärtää;
99. panee merkille unionin ehdottamat lukuisat toimet, joilla on määrä täydentää toiminnan vakauden valvontajärjestelyjä tai hallita kriisiä: pankkien oman pääoman lisääminen, suhdannevarausten käyttöönotto, likviditeetin parempi huomioon ottaminen, vipuvaikutuksen määrittely, arvopaperistamisen sääntely, pankkitoimintojen erottaminen toisistaan tai omaan lukuun tapahtuvan kaupankäynnin kieltäminen talletuspankeilta, lyhyeksi myynnin kieltäminen, johdannaisten ja bonusten sääntely, säilyttäjätoiminnan sääntely, talletusten takuurahastojen ja kriisinratkaisurahastojen perustaminen;
100. toteaa, että vaatimuksilla avoimuudesta erityisesti pankkien taseiden todenmukaisuuden ja niihin mahdollisesti sisältyvien arvoltaan alentuneiden rahoitustuotteiden määrän suhteen, jotka erään suuren investointipankin johtaja esitti jo syksyllä 2007 ja jotka toistettiin, kun Washingtonissa huhtikuussa 2008 kokoontunut G7-ryhmä antoi rahoitusmarkkinoiden vakautta edistävän komitean ehdotuksesta pankeille "sata päivää" aikaa paljastaa riskialttiustasonsa, oli ennusteiden itsensä toteuttavuuden ja pankkien maineen vahingoittumisen vaaran vuoksi heikot mahdollisuudet tulla täytetyiksi, koska selustaa ei ollut turvattu antamalla valvontaviranomaisille valtuudet suorittaa tarkastuksia asiakirjojen perusteella ja paikan päällä;
101. toteaa, että edellisen vaalikauden aikana, kun Eurostatista annettua direktiiviä tarkistettiin, neuvosto – ja erityisesti Ranska ja Saksa – vastustivat Euroopan parlamentin ehdotusta, että Eurostatille annettaisiin valtuudet suorittaa tarkastuksia asiakirjojen perusteella ja paikalla;
102. palauttaa mieliin, että heti kun maksutasetuen ylärajaa oli nostettu lokakuussa 2008, Euroopan parlamentissa aloitettiin keskustelu siitä, että komission olisi varauduttava euroalueen jäsenvaltion tukitarpeeseen ja perustettava Euroopan valuuttarahasto;
103. toteaa, että unioni myönsi Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 143 artiklaan perustuvana maksutasetukena lainaa Unkarille 3,4 prosentin korolla, Latvialle 3,2 prosentin korolla ja Romanianle 3,1 prosentin korolla, kun jäsenvaltiot ovat myöntäneet Kreikalle kahdenvälisiä lainoja 5 prosentin korolla;
104. katsoo, että vaikka jotkut haluavat tulkita SEUT-sopimuksen 125 artiklan tarkoittavan avustamiskieltoa, joka sulkee pois jäsenvaltioiden keskinäisen taloudellisen avun mahdollisuuden, perussopimuksessa mikään ei velvoita jäsenvaltioita, jotka osoittavat välttämätöntä euroalueen maiden välistä yhteisvastuuta, tekemään sen myöntämällä korollisia lainoja;
105. huomauttaa, että Maastrichtin sopimuksen laatijat eivät osanneet ennakoida euroalueen jäsenvaltioiden välisiä kilpailukykyeroja, joten kun SEUT-sopimuksen 143 artiklaa, jossa euroalueen jäsenvaltiot jätetään maksutasetukijärjestelyn ulkopuolelle, muutettiin euroon

siirtymisen jälkeen, ei otettu huomioon vaaraa paluusta markkinoiden arbitraasiin, jossa hyödynnetään valtioiden joukkovelkakirjalainojen erilaista luottoluokitusta;

Globaali hallinta

106. panee merkille edistyksen, jota on saavutettu laajentamalla G8-ryhmän G20-ryhmäksi; huomauttaa kuitenkin sen olevan heikko hallintaelin niin kauan kuin se pysyy epävirallisena vuoropuhelufoorumina, jolla ei ole oikeusperustaa eikä sellaisia kansainvälisen järjestön omaisuuksia, jotka mahdollistavat päätösten valmistelun, niiden täytäntöönpanon seurannan ja soveltamisen vastavuoroisen valvonnan; toteaa, että samaa on todettava vakausfoorumien (FSF) muuntamisesta rahoitusmarkkinoiden vakautta seuraava elimeksi (FSB);
107. toteaa, että tähän mennessä G20-ryhmän kokouksissa on vain harvoin käsitelty maailmantalouden epätasapainon korjaamista, vaikka tietyt talouden elvytysstrategiat, joissa ei pyritä oikaisemaan kotimaan markkinoiden epätasapainoa, ruokkivat globaalia epätasapainoa, joka oli yksi merkittävimmistä pörssiromahduksen laukaisseista tekijöistä; pitää myös valitettavana sitä, että kysymystä varantovaluutasta, alueellisista valuutta-alueista ja niiden vuorovaikutuksesta ei ole käsitelty;
108. pitää tervetulleena Yhdysvalloissa läpi ajettua terveydenhuollon uudistusta ja Kiinan hyväksymää eläkejärjestelmän uudistusta, jotka vähentävät globaalia epätasapainoa;
109. toteaa, että Kiinassa on esitetty, ettei dollari enää olisi ainoa varantovaluutta, mutta samaan aikaan maan valuuttakurssipolitiikka on yhä kytköksissä dollariin;
110. kritisoi ankarasti Euroopan unioni panosta Kööpenhaminan ilmastokonferenssissa vuonna 2009, sillä yksimielisyyden puutteessa se menetti oman asialistansa hallinnan, ja vaikka johtoasema olisi langennut sille luonnostaan, se ei yhden jos toisenkin jäsenvaltion kansallisen strategian jarruttamana voinut muuta kuin seurata passiivisena sivusta Yhdysvaltojen ja Kiinan hallitusten toisistaan piittaamattomia monologeja;

V. Pörssiromahduksen jälkeen: kestävyys ja sosiaalinen yhteisvastuu, investointi ja tulonjako

111. katsoo, että uuteen kehitysmalliin, jossa yhteisestä päätöksestä erkaannutaan vallitsevasta järjestelmästä, on nivottava kestävä kehitys ja sosiaalinen yhteisvastuu; kehottaa tekemään unionin tulevasta strategiasta kestävä rahoitusmarkkinoiden, talouden ja sosiaalisen kehityksen dynaamisuuden, ilmaston ja ympäristön kannalta;
112. esittää, että koska Euroopan unioni tiedostaa aiempaan kehitysskenaarioon paluun mahdottomuuden, se käyttäisi ilmaisua "uuden ajan alun strategia", ellei "irtaantumisstrategialla" sitten haluta painottaa sitä, että kriisin syistä on päästä irti; varoittaa tulkitsemasta irtaantumisstrategian ilmentävän todellisuudessa julkisen vallan halua sanoutua irti talouden tukitoimista;
113. kehottaa komissiota esittämään unionin strategioita ja ehdotuksia käyttäen niiden rinnalla erityisesti Amartya Senin tai Joseph Stiglitzin tutkimustyöhön perustuvia vaihtoehtoisia indikaattoreita, jotta näin ehdotettujen julkisten toimintalinjojen kehittäminen ja arviointi nivoutuisivat paremmin niiden taloudellisiin, sosiaalisiin ja ympäristövaikutuksiin;
114. katsoo, että nykyinen kriisi saattaa kyseenalaistaa tiettyjen matemaattisten mallien käyttötavan; kehottaa komissiota kannustamaan sellaisten matemaattisten mallien tuntemiseen ja käyttöön, joissa otetaan paremmin huomioon epävarmuustekijät sekä

tekniikan kehityksen ja tiedon rakenteiden muutosten realiteetit ja yhdistetään paremmin matemaattiset mallit, tilinpäätösstandardit ja käyttäytymisen epävarmuustekijät;

Hallinta ja jaettu toimivalta

115. muistuttaa, että unionin suurimpien menestystarinoiden taustalla on konkreettisten hankkeiden toteuttaminen sekä sellaisten sisältöä koskevien poliittisten toimien täytäntöönpano, kuten yhteinen maatalouspolitiikka, sisämarkkinat ja euro, joissa komission toiminta on ollut liikkeellepaneva voima;
116. katsoo Euroopan tarvitsevan enemmän unionin yhteistoimintaa kuin koordinointia; katsoo, että komission, jonka tehtävänä on määritellä unionin yleinen etu, on aloiteoikeuttaan käyttäessään asetettava etusijalle sitoumuksensa toimia unionin nimissä aina, kun sillä on jaettua tai yhteensovittamistoimivaltaa, ja että se ei voi tyytyä pelkästään määrittelemään markkinatoimijoiden ja valtioiden toiminnan puitteet;
117. katsoo, että aina kun unioni käyttää toimivaltaansa yhteensovittaa jäsenvaltioiden toimintalinjoja, yhteensovittamisen on oltava vakuuttavaa, jotta jäsenvaltiot haluaisivat osallistua siihen ja kaikki osapuolet hyötyisivät tilanteesta;
118. muistuttaa, että unionilla on SEUT-sopimuksen 4 artiklan nojalla toimivaltaa muun muassa ympäristön, liikenteen, Euroopan laajuisten verkkojen, energian, tutkimuksen ja kehittämisen sekä tiettyjen sosiaalipolitiikan osa-alueiden suhteen ja että SEUT-sopimuksen 6 ja 153 artiklan nojalla sillä on toimivalta yhteensovittaa tai täydentää jäsenvaltioiden toimia muun muassa teollisuuden, yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen ja syrjinnän torjumisen alalla;
119. katsoo, että unionilla on erityisvastuu eurooppalaisten julkishyödykkeiden tuottamisesta ja että vastuunsa kantamiseksi sillä on oltava käytössään erityisvälineitä, joilla ei pelkästään koordinoita jäsenvaltioiden voimavaroja ja vastaavia rahoitusvaroja;
120. ei voi hyväksyä sitä, että unioni on ainoa yhdentynyt alue, jolla energiakysymystä ei pidetä strategisena sen omalla alueella ja suhteissa sen kumppaneihin; katsoo tämän alan toimien kuuluvan julkiselle vallalle, ja siksi niitä on toteutettava unionin tasolla, jottei jäsenvaltioiden protektionismi pääsisi estämään niitä; katsoo siksi, että unionin on itse huolehdittava jäsentensä energiahuollon turvaamisesta, etenkin neuvottelemalla energiatoimitussopimukset ja organisoimalla varastointikapasiteetti;
121. katsoo, että energiariippuvuuden vähentämistavoitteen tärkeyttä lisää entisestään se, että kasvun ollessa hidasta pitkään jatkuva ennakoitavissa oleva öljyn hinnan nousu kiihdyttää tuonti-inflaatiota;
122. kehottaa komissiota toteuttamaan suoria toimia, joilla mahdollistetaan hankeohjaus ja -rahoitus etenkin seuraavilla aloilla:
  - uudet investoinnit tutkimukseen ja kehitykseen sekä uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoon, mukaan lukien merellä ja maalla tuotettu tuulivoima, merienergia, kaikki aurinkoenergian muodot, bioenergia, geoterminen energia, hiilidioksidin varastointi ja pienet vesivoimalat,
  - Euroopan laajuisen energiaverkon lujittaminen liittämällä yhteen kansalliset verkot ja huolehtimalla suurten tuotantokeskusten uusiutuvista energialähteistä tuottaman energian jakelusta kuluttajille sekä energian uusien varastointimuotojen käyttöönotto

tuuli- ja aurinkoenergian tuotantovaihtelujen tasaamiseksi. Tämän Euroopan "superverkon" on oltava myös älyverkko, jonka ansiosta kuluttajat voivat käyttää tarjolla olevaa energiaa tehokkaammin,

- julkisen palvelun rautatieverkko, joka yhdistää unionin itä-länsi- ja pohjois-etelä-suunnassa,
- julkinen internethakuohjelma ja elintärkeä julkinen infrastruktuuri,
- kaikki alueet kattavan nopean verkon rakentaminen,
- sähköajoneuvojen edelleen kehittäminen;

123. kehottaa komissiota järjestämään kaikkialla, missä sitä tarvitaan, toimialakohtaisia pyöreän pöydän keskusteluja, joilla eri markkinatoimijat saadaan toimimaan yhdessä, jotta aito eurooppalainen teollisuuspolitiikka, innovointi ja työpaikkojen luominen saataisiin uuteen vauhtiin;

124. esittää, että komission suorittamassa valtioiden rajat ylittävien rakenneuudistusten ennakoarvioinnissa tarkasteltaisiin myös niiden vaikutusta työllisyyteen ja että arviointi perustettaisiin selkeisiin sääntöihin ja valvontajärjestelyihin, jollaisia käytetään jo yrityskeskittymien ja yritysostojen hintakilpailun valvonnassa;

125. pitää välttämättömänä edellyttää, että kaikki Euroopan unionin pitkän aikavälin investointistrategiat myös synnyttävät uusia työpaikkoja;

126. katsoo, että unionin on pidettävä koulutusta yhteisenä etuna, mikä velvoittaa sen kantamaan erityisvastuun tästä alasta, jolla tarvitaan kipeästi investointeja koulutusjärjestelmän kaikkiin osa-alueisiin, opetuksen laatuun ja sellaisten henkilöiden lukumäärän lisäämiseen, joilla on mahdollisuus päästä korkeasteen koulutukseen; ehdottaa, että perustetaan Euroopan tason pysyvä ja osallistava elinikäisen oppimisen järjestelmä ja että Erasmus- ja Leonardo da Vinci -ohjelmat avataan kaikille liikkuvuuden lisäämiseksi oppimisen ja koulutuksen alalla;

127. muistuttaa työllisyyden olevan ratkaisevan tärkeä talouden veturi, koska se synnyttää ostovoimaa; katsoo, että Euroopan unionin on edelleen tavoiteltava laadukasta täystyöllisyyttä ja että sisämarkkinoiden kestävä toiminnan ehtona ovat ihmisarvoiset ja innovointia suosivat työmarkkinat;

128. toivoo tukea uusille työpaikkojen lähteille, esimerkiksi lähityöpaikkojen, hoito- ja hoivatyön sekä pk-yritysten palvelujen alalla;

129. katsoo, että unionin on lisättävä sisäisten ja ulkoisten toimintalinjojensa yhtenäisyyttä;

Resurssit

130. huomauttaa, että vaikka hallinnasta ja unionin toimista jaetun toimivallan ja täydentävän toiminnan aloilla onkin jo päästy sopimukseen, unionin on vielä löydettävä strategialle resurssit ja etenkin taloudelliset sellaiset;

131. katsoo, että tällaisen investointistrategian menestys riippuu paitsi unionin suoran toiminnan ja jäsenvaltioiden toimien, myös julkisten ja yksityisten investointien yhdistämisestä ja erityisesti rahastoista, joilla on velkojensa laadun huomioon ottaen huomattavaa pitkän aikavälin investointikapasiteettia;

132. katsoo 20 viime vuoden kokemuksen perusteella, että suhteellisen korkea julkisen talouden velanotto voi harkiten ja tulevaisuuden menoihin (opetukseen, koulutukseen, infrastruktuuriin, tutkimukseen jne.) käytettynä vakauttaa taloutta kahdella tapaa: viemällä pankeilta liiallisen likviditeetin, joka ruokkii lyhyen aikavälin keinottelua, ja synnyttämällä vahvaa ja pitkään jatkuvaa kasvua; katsoo, että julkisten varojen laadukas ja järkevä käyttö voi olla taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen liikevoima;
133. katsoo, että koska unionin on erittäin tärkeää toteuttaa suoria toimia jaetun toimivallan aloilla ja pitää näinä taloudellisen epävarmuuden aikoina julkiset investoinnit korkealla tasolla, sen on lisättävä talousarviovalmiuksiaan, muun muassa määrittämällä uusia omia varoja, joita voitaisiin saada esimerkiksi kantamalla tietty prosenttiosuus yhtiöverosta Euroopan unionin hyväksi; ehdottaa, että sen lisäksi, että Euroopan parlamentti perustaa erityisiä elimiä rahoitusnäkymien tarkistamisesta käytävää keskustelua varten, se tekee tiiviistä yhteistyötä unionin jäsenvaltioiden kansallisten parlamenttien kanssa, esimerkiksi erityisessä valmistelukunnassa;
134. katsoo, että unionin esimerkkiä seuraten jäsenvaltioiden olisi talousarvioillaan tuettava aloitettuja ponnisteluja; katsoo siksi, että jäsenvaltioiden olisi esitettävä julkisten menojensa jakautuminen tavoitekohtaisesti; kehottaa komissiota ja neuvostoa parantamaan Eurostatin avulla kansallisten talousarviomenojen vertailukelpoisuutta, jotta toimeenpantujen toimintalinjojen täydentävä ja tavoitteiltaan yhtenevä luonne tulisi esiin;
135. katsoo julkisilla investoinneilla olleen merkittävä vipuvaikutus pitkän aikavälin investointeihin; ehdottaa, että Euroopan investointipankki vastaisi ensisijaisesti unionin määrittelemän strategian täytäntöönpanosta ja laskisi strategian rahoittamiseksi liikkeeseen lainoja esimerkiksi euro-obligaatioiden muodossa, jolloin suositetaan yksityisijoittajien säästöjä varainkeruussa; pitää välttämättömänä mukauttaa yhtäaikaaisesti EIP:n hallintoa ja välineitä, jottei se joutuisi tukalaan asemaan lisääntyneiden tehtäviensä kanssa;
136. suosittaa sellaisen pääomasiirtojen transaktioveron käyttöönottoa, jonka tuotolla rahoitettaisiin osaksi globaaleja julkishyödykkeitä ja joka vaikuttaisi markkinoiden toimintaan; katsoo, että verolle olisi saatava mahdollisimman laaja tuki mutta että sen puuttuessa Euroopan unionin on tehtävä asiaa koskeva aloite;
137. kannattaa hiilidioksidiveroa ja ympäristöveroja, joiden avulla voidaan ohjata kulutusta sekä vähentää hiilidioksidipäästöjä ja työvoimakustannuksia, mutta huomauttaa, että kaikissa verouudistuksissa on pyrittävä verotuksen progressiivisuuden palauttamiseen;
138. katsoo, että unionin olisi edistettävä sellaisten verotusperiaatteiden käyttöönottoa, jotka eivät suosi velkaantumista ja lyhyen aikavälin tuottoja ja joihin sisällytetään bonus-malus-mekanismit käyttäen kriteereinä ihmisarvoista työtä ja ympäristötekijöitä;
139. katsoo, että komission on välttämättä esitettävä uudelleen ehdotuksensa yhteiseksi yhtenäistetyksi yhtiöveropohjaksi;
140. katsoo, että sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, eriarvoisuuden vähentämisen sekä köyhyyden ja syrjäytymisen torjumisen näkökulmasta verotuksen tasapaino, veropohja ja tulonjako on otettava uuteen tarkasteluun, jottei sosiaalista yhteisvastuuta rahoitettaisi liian kapean tulohaarukan sisällä eli köyhien ja keskiluokan kesken;
141. kannustaa sellaisen verotuksen käyttöönottoon, joka mahdollistaa työn verotuksen keventämisen ja työn ja pääoman keskinäisten osuuksien muuttamisen tulonjaon

rahoittamisessa;

142. katsoo, että markkinoiden tervehdyttäminen edellyttää "muodikkaiden" aloitteiden lisäksi määrätietoista taistelua veronkiertoa, vero-, sääntely- tai valvontaparatiiseja sekä rahanpesua vastaan; katsoo, että tämänkaltaisia toimia on toteutettava sekä globaalisti että unionin tasolla ja että markkinoiden valvontaviranomaiset ja toimijat on velvoitettava valvomaan alaisuudessaan olevia rakenteita;
143. ehdottaa, että Euroopan unioni määritteli toissijaisuusperiaatetta noudattaen ja kunkin jäsenvaltion elintason mukautettuja unionin laajuisesti sovellettavia perusteita käyttäen vähimmäispalkan ja lapsilisän tason köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen vähentämiseksi;
144. katsoo, että koheesiorahastoja on pidettävä unionin talouspolitiikan yhtenä kulmakivenä ja että rakennerahastojen uudistuksessa on asetettava etusijalle todellinen lähentyminen Euroopan unionin pitkän aikavälin investointistrategiaan, pk-yritysten tukeminen etenkin asuntokannan kunnostamisessa asumisen hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi sekä liikenneinfrastruktuurin kehittäminen;
145. kehottaa Euroopan unionia tukemaan pk-yrityksiään, unionin tehokkaimpia työpaikkojen luoja, helpottamalla niiden luotonsaantia sekä erityisesti tukemalla takausjärjestelyjä ja luomalla uusia standardoituja tuotteita, joiden ansiosta pk-yritysten luotot tai oma pääoma voidaan yhdistää; kehottaa myös kehittämään pk-yrityksille tarjottavia palveluja ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun rakenteita;
146. pitää välttämättömänä saattaa sisämarkkinoiden – joita Mario Monti kutsuu mieluummin yhtenäismarkkinoiksi – kehittäminen päätökseen, sillä ne antavat Euroopan unionille merkittävän etulyöntiaseman ja hyvän syyn puolustaa malliaan kansainvälisellä näyttämöllä; katsoo, että sisämarkkinoiden on hyödynnettävä unionin moninaisuutta voimana eikä tilaisuutena kilpailuttaa alueita ja palkansaajia; pitää sen tähden välttämättömänä jatkaa verotuksen yhdenmukaistamista, Euroopan sosiaalisen mallin lujittamista ja vähimmäistoimeentulon määrittelemistä;
147. pyytää komissiota arvioimaan kriisin vaikutuksia julkisiin palveluihin; kehottaa komissiota esittämään julkisille ja sosiaalipalveluille laadukkaita oikeudellisia puitteita SEUT-sopimuksen 14 artiklan nojalla, mihin puheenjohtaja Barroso sitoutui syyskuussa 2009 esittelemissään poliittisissa toimintalinjauksissa seuraavaa komissiota varten;
148. pyytää komissiota antamaan Euroopan parlamentille ja Eurooppa-neuvostolle vuosittain kertomuksen julkisten ja yksityisten investointien tarpeesta ja tavoista, joilla ne katetaan tai tulisi kattaa;
149. kehottaa painokkaasti komissiota laatimaan laajojen valtuuksien nojalla täydellisen selvityksen kilpailutilanteesta ja selvittämään, miten rahoitusalan toimijat voivat ansaita niin paljon; katsoo, että hyvä tuotto selittyy ehkä osaksi rahoitusalan suurella riskinotolla, sillä likviditeetti- tai vakavaraisuuskriisin iskiessä rahoituslaitokset voivat aina turvautua veronmaksajien varoihin, joita saadaan käyttöön verotuksen vinoutumien ja valtion nimenomaisten tai implisiittisten pelastuslupausten ansiosta; katsoo, että korkea tuotto heijastaa myös rahoitusalan kilpailun vähyyttä, mikä liittyy esimerkiksi kilpailua rajoittaviin markkinarakenteisiin taikka epätasapuoliseen tai etuoikeutettuun tiedonsaantiin, jotka ovat saattaneet kärjistyä alan kriisinaikaisten rakenneuudistusten vaikutuksesta;

EMU ja talouden ohjausjärjestelmä

150. muistuttaa, että pörssiromahdus johtui rahoitusmarkkinoiden holtittomasta käyttäytymisestä eikä julkisten varojen tuhlauksesta;
151. tiedostaa, että hyvä hallinta tai taloudellinen hallinto eivät yksin riitä varmistamaan Euroopan unionille sellaista investointistrategiaa, että se selviää kriisistä ja pystyy vastaamaan kansainväliseen kilpailuun; on silti vakuuttunut, että EMU on kymmenenä toimintavuotenaan osoittanut, miten välttämätöntä hyvä hallinta oli euron erityistapauksessa;
152. katsoo, että euroalueen kriisin hallintamekanismien määrittelyn ei pidä haitata tehokkaiden talouden ohjausmekanismien välttämätöntä määrittelyä sekä tavanomaisia olosuhteita että kriisiaikoja varten, ja huomauttaa, että kymmenen vuoden kokemus EMUsta on selvästi osoittanut euroalueen jäsenvaltioiden kilpailukyvyyn kestävämmät erot;
153. esittää panoksenaan keskusteluun, jonka avauksena asetettiin Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan Herman van Rompuyn johtama talouden hallintoa käsittelevä työryhmä, että perustetaan viisaiden ryhmä, johon kuuluisi riippumattomia asiantuntijoita, joilla on monialaista kokemusta näistä kysymyksistä;

Toimielinten järjestelyt ja ex ante -hallinta

154. ehdottaa, että talous- ja raha-asioista vastaisi komissiossa yksi sen varapuheenjohtajista; ehdottaa, että kyseinen komission jäsen huolehtisi unionin taloudellisen toiminnan yhtenäisyydestä ja vastaisi komissiolle talous- ja rahapolitiikan sekä rahoitusmarkkinoiden alalla kuuluvista asioista, koordinoisi unionin taloudellisen toiminnan muita näkökohtia, osallistuisi Eurooppa-neuvoston työskentelyyn, toimisi talous- ja rahoitusasioiden neuvoston ja euroryhmän puheenjohtajana ja edustaisi unionia toimivaltaansa kuuluvissa kansainvälisissä elimissä; ehdottaa, että talouden ja rahoituksen pääosasto (ECFIN) ja sisämarkkinoiden pääosaston rahoitusalan asioista käsittelevät yksiköt asetettaisiin hänen alaisuuteensa;
155. katsoo, että talouspolitiikan ex ante -koordinointi on aloitettava siitä, että euroalueen jäsenvaltioiden talousarviot laaditaan – kuten esitettiin jo vuonna 2005 vakaussopimuksen tarkistamisen yhteydessä – yhdenmukaistetun aikataulun mukaisesti ja käyttäen perustana samoja ennakoarvioita, jotka koskevat suuria ulkoisia muuttujia (raakaöljyn hinta tynnyriltä, vaihtokurssit ym.), ja yhteisestä sopimuksesta komission ehdotuksen pohjalta vahvistettuja kasvuprosentteja; toteaa, että vuodeksi 2011 Ranskan hallitus ennakoii 2,5 prosentin mutta komissio 1,5 prosentin kasvua ja että samat luvut ovat Saksan kohdalla 2 % ja 1,7 % ja Yhdistyneen kuningaskunnan kohdalla 3,3 % ja 1,9 %;
156. katsoo, että talouspolitiikan laajoja suuntaviivoja, joista päätetään yhdessä Euroopan parlamentin kanssa, olisi käytettävä keskustelun ja jäsenvaltioiden talousarvioiden arvioinnin pohjana ennen kuin talousarvio esitetään kansalliselle parlamentille, jonka toimivaltaan se kuuluu, ja että keskustelu ja arviointi olisi järjestettävä komission varapuheenjohtajan johdolla, kuten tässä päätöslauselmassa ehdotetaan, euroryhmän avoimissa istunnoissa, johon jokaisesta maasta osallistuisi ministerin lisäksi asiasta vastaavan parlamentin valiokunnan puheenjohtaja, talousarvion yleisesittelijä ja yksi opposition jäsen;

157. arvelee, että euroalueen maiden kilpailukyvyn suurten erojen asteittainen poistaminen saattaa kiihdyttää inflaatiota siellä, missä se nykyään on heikoimmillaan, ja että jos niin käy, kunkin on kannettava vastuunsa; katsoo, että tämän tilanteen vuoksi arviointikriteerit on eriytettävä eri maiden talouden lähtökohtien mukaan ja että eriyttäminen on perustettava komission ehdotukseen, jonka euroryhmä ja neuvosto ovat hyväksyneet Euroopan parlamenttia kuultuaan;
158. ehdottaa, että euroalueen jäsenvaltioiden julkisia menoja koskevat tavoitteet asetetaan monivuotisten suunnitelmien pohjalta;
159. pyytää parantamaan huomattavasti makrotaloudellisen vuoropuhelun sisältöä, sillä siinä ei voida tyytyä vain tiedottamaan työmarkkinaosapuolille ehdotetuista tai hyväksytyistä suuntaviivoista;

Monenvälinen valvonta ja vakaussopimus

160. katsoo, että vakausohjelmista on keskusteltava jäsenvaltioiden kansallisissa parlamenteissa ennen kuin ne hyväksytään;
161. katsoo, että monenvälisessä valvonnalla ja oikaisupyynnöillä on puututtava yhtä lailla ali- kuin ylijäämätilanteisiin ottaen huomioon ne erityisolosuhteet, esimerkiksi väestörakenteen, joihin kunkin jäsenvaltion on sopeuduttava, yksityisen velkaantumisen asteen, palkkojen ja työllisyyden – erityisesti nuorten työllisyyden – kehityksen ja vaihtotaseen tasapainon; katsoo, että vaikka näitä tekijöitä ei voida käyttää samoin kuin vakaussopimuksen nykyisiä kriteerejä, niitä olisi käytettävä varoittavina indikaattoreina;
162. katsoo, että nyt kun euroalueen mailla on käytössään yhteinen raha, niiden olisi mentävä askelta pidemmälle ja laskettava keskinäiseen liikkeeseen osa jäsenvaltioiden joukkovelkakirjalainoista, joita hallinnoisi valuuttarahasto, sillä näin ne voivat luoda perustan pidemmälle viedylle monenväliselle valvonnalle sekä taata euroalueen markkinoiden vetovoimaisuuden ja yhteisen velanhoidon;

Kriisinhallinta

163. pitää paradoksisena aloittaa keskustelu jäsenvaltion mahdollisesta irtautumisesta euroalueesta, kun lukuun ottamatta kahta jäsenvaltiota, joita koskee poikkeus, kaikki unionimaat pyrkivät liittymään siihen; varoittaa lisäksi mainitun mahdollisuuden tuhoisista taloudellisista ja poliittisista seurauksista asianomaisen jäsenvaltion sekä euroalueen ja koko unionin kannalta;
164. katsoo, että unionin olisi luotava itselleen suhdanteita tasoittavia talouspolitiikan hallintavälineitä;
165. ehdottaa, että valtion maksukyvyttömyysriskejä varten perustetaan rahoitusmarkkinoiden vakauttamismekanismi luomalla rahasto, jonka varat komissio lainaa rahoitusmarkkinoilta, kuten se tekee SEUT-sopimuksen 143 artiklan nojalla euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden auttamiseksi; ehdottaa, että tämä kriisinhallintaväline pidetään erillään valtion velkavastuun tilapäisestä keskinäisestä kantamisesta, että se perustuu SEUT-sopimuksen 122 artiklan 2 kohtaan ja että sen ehtona on suunnitelma talouden palauttamisesta terveille ja kestäväälle pohjalle;
166. katsoo, että euroalueen kriisin hallinnassa erikoiselta vaikuttava ratkaisu, jossa Kansainvälistä valuuttarahastoa pyydetään rahoittamaan kolmasosa annettavasta tuesta, on tarkoituksenmukainen ottaen huomioon valuuttarahaston kokemuksen ja unionin

päätäjien vakaumuksen, että IMF on kansainvälisesti tärkein toimija tämän tyyppisten kriisien hallinnassa; pitää unionin edun mukaisena, että IMF voi toteuttaa suoria toimia muiden kansainvälisten toimijoiden suhteen;

167. pyytää komissiota ja neuvostoa tutkimaan, millä edellytyksillä tiettyjen julkisten velkojen uudelleenjärjestelyä, velkasaneerausta ja velan mitätöintiä koskevat Pariisin klubin järjestelyt voitaisiin mukauttaa nykytilanteeseen ja ottaa käyttöön eurooppalaisen velkajärjestelymekanismin välityksellä;

Rahoitusmarkkinat, niiden toimijat ja rahoitustuotteet: rakenteen yksinkertaistaminen, vastuun ja yleishyödyllisyyden lisääminen

168. palauttaa mieliin rahoitusjärjestelmän perimmäisen tarkoituksen, joka on tarjota säästäjille tarkoituksenmukaisia välineitä ja ohjata säästöt sijoituksiin, jotka tuottavat taloudellista tehokkuutta ja luovat ihanneolosuhteet pitkän aikavälin investointien, eläkkeiden ja työpaikkojen luomisen rahoittamiselle; huomauttaa, että tämä tehtävä on entistä tärkeämpi, koska talouskasvun malli on uudistumassa ja tarvitaan huomattavia investointeja puhtaaseen teknologiaan; painottaa, että rahoitusalan kehittymisen on palveltava myös oikeudenmukaisuutta niin, että myös niiden väestönosien luotonsaantia helpotetaan, joilla ei siihen ole ollut mahdollisuutta ja joiden taloudellinen osallisuus on siitä kärsinyt; korostaa, että rahoitusmarkkinoiden sääntelyn uudistusta ei pidä toteuttaa yksinomaan rahoitusmarkkinoiden vakauden turvaamiseksi, vaan sillä on tavoiteltava myös kestävä kasvua ja oikeudenmukaisuutta;
169. myöntää, että kasvun, oikeudenmukaisuuden ja rahoitusmarkkinoiden vakauden erilaiset edut saattavat edellyttää kompromisseja, joista päättävät poliittiset vallanpitäjät; kehottaa komissiota antamaan ehdotuksia rahoitusalan kehittämiseksi näiden tavoitteiden suuntaan, etenkin EU 2020 -strategiassa, ja selkeyttämään niitä kysymyksiä, joissa saatetaan joutua poliittisten valintojen eteen; toivoo, että Euroopan unioni voi järjestää tilaisuuden asiaa koskevaan keskusteluun ja poliittisten vaihtoehtojen vertailuun kuultuaan kaikkia rahoitusmarkkinoiden uudistamisen sidosryhmiä (pankit, sijoittajat, tallettajat ja työmarkkinaosapuolet);
170. pelkää, että nykyiset neuvottelut välttämättömän sääntelyn osittaisista uudistuseristä tuottavat samat riskit kuin lyhyen aikavälin epäyhtenäinen toimintamalli ja että rahoitusmarkkinoiden toimijat pääsevät talouden elpymisen haurauteen vedoten valikoimaan hyväksymiään uudistuksia; varoittaa, ettei globaalia rakennetta saada näin sovitettua mahdollisimman hyvin käsillä oleviin haasteisiin;
171. uskoo kilpailukykyä tuettavan merkittävästi sillä, että talousalueelle vahvistetaan terve ja tehokas sääntely, kun takana on mittasuhteiltaan niinkin suuri kriisin kuin tämä pörssiromahdus; katsoo siksi, että vaikka markkinat osoittavat hajanaisia merkkejä toiminnan elpymisestä, ei ole syytä keskeyttää vielä vähän aikaa sitten välttämättömiltä vaikuttaneita uudistuksia; katsoo, että unionin viranomaisilla on erityinen vastuu siitä, että tämä asialista pysyy voimassa ja myös kansallisten poliittisten päätöksentekijöiden mielessä;
172. myöntää, että koska markkinatkin ovat globaalit, sääntelykysymyksiä on tarkasteltava globaalisti ja erityisesti transatlanttiset markkinat huomioon ottaen, mutta on silti vakuuttunut, että kuten määritellesään kemikaalien käytön sääntöjä (REACH-järjestelmä) tai torjuessaan ilmastonmuutosta (4 x 20 -strategia) Euroopan unionin on mentävä päättäväisesti pidemmälle ja sisällytettävä uudistukseen Euroopan talouden

rahoitusmallin, Euroopan historian ja Euroopan markkinoiden yhdentymisen dynamiikan erityispiirteet;

173. katsoo, että jos Euroopan unioni vahvistaa itselleen vaativia sääntöjä rahoitusmarkkinoiden sääntelyn tai valvonnan, yritysten hyvän hallintotavan taikka sosiaalisten ja ympäristöstandardien alalla, sen on vaadittava, että näitä sääntöjä sovelletaan kaikkiin sen omien markkinoiden toimijoihin ja että unionin markkinoiden ulkopuolella ne johtavat oikeudenmukaiseen kauppaan, mikä on ehdoton edellytys sille, että markkinoiden sääntelyä jatketaan unionissa; katsoo, että neuvotteluissa, joita leimaa vastavuoroisuus, olisi otettava huomioon erilaiset markkinatilanteet ja erityisesti tuottaja- ja kuluttajamarkkinoiden epätasapainotekijät; pitää tarpeellisena, että kansainvälisessä yhteistyössä otetaan huomioon järjestelmien kyky varmistaa alueelleen sijoittautuneiden laitosten moitteeton valvonta ja lieventää järjestelmäriskejä;
174. toivoo, että rahoitusinnovointia edistetään aina, kun se mahdollistaa sellaisten yksinkertaisten ja avointen välineiden kehittämisen, joilla rahoitetaan teknistä innovointia, pitkän aikavälin investointeja, eläkkeitä, työllisyyttä ja vihreää taloutta; pyytää unionin viranomaisia toimimaan yhteistyössä rahoitusmarkkinoiden toimijoiden kanssa sellaisten innovoivien rahoitustuotteiden kehittämiseksi, joilla kannustetaan tallettajia sijoittamaan säästönsä;
175. pitää keskeisen tärkeänä, että rahoitusmarkkinoiden ja niiden toimijoiden sekä rahoitustuotteiden tulevassa sääntelyssä katetaan kaikki toiminta, kielletään nk. varjopankkijärjestelmät ja pankkien taseen ulkopuoliset toimet, yhdenmukaistetaan kaupankäyntivarastot ja säännellään tiukasti OTC-markkinoita, myös niiden toimintakentän rajoittamiseksi;
176. pitää tehottomana rahoituslaitosten jakamista sen mukaan, liittykö niihin järjestelmäriskiä, etenkin unionin sisällä; katsoo mainitun kriteerin vievän huomion siihen, kuinka monessa jäsenvaltiossa laitos toimii ja kuinka suuri se on, vaikka olisi pikemminkin arvioitava sitä, missä määrin laitos saattaa häiritä sisämarkkinoiden toimintaa, varsinkin kun tämä kriisi osoitti, ettei laitoksen koon ja riskien luonteen välillä ole suoraa yhteyttä;
177. pitää välttämättömänä, että uusia sääntöjä määriteltäessä otetaan huomioon mahdolliset epäsuotuisat vaikutukset Euroopan unionin rahoitusalan moninaisiin järjestäytymismuotoihin, ja katsoo, että Euroopan talous tarvitsee aukotonta lähipankkien verkostoa;
178. ehdottaa, että Lissabonin sopimuksen tultua voimaan kaikessa uudessa rahoitusmarkkinoiden ja niiden toimijoiden sääntelyä koskevassa unionin lainsäädännössä asetetaan velvollisuus noudattaa SEUT-sopimuksen 9 artiklan henkeä ja kirjainta, mikä tarkoittaa muun muassa, että pankkien on arvioitava lainahakemuksia sen suhteen, miten ne vaikuttavat EU:n työllisyyteen;
179. pyytää komissiota laatimaan mahdollisimman pian lainsäädäntöehdotuksen, jolla perustetaan eurooppalainen talletussuojarahasto, joka rahoitetaan liiketoiminnan laajuuden mukaan määräytyvin pankkien maksuosuuksin; tunnustaa, että tämä edellyttää laskentamenetelmien ja tarjottavien rahoitustuotteiden yhdenmukaistamista sekä pk-yritysten ja paikallisyhteisöjen erityisolosuhteiden huomioon ottamista;
180. pitää välttämättömänä saada säästöt sijoitustoiminnan käyttöön ja katsoo, että tämän

edellytyksenä on markkinoiden moitteeton toiminta ja eritoten hyvä talletussuoja kehottaa antamaan Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle vastaavat valtuudet kuin tallettajien suojavirastolla, jotta se voisi rekisteröidä ja validoida rahoitusinnovoinnin synnyttämät prototyypit ja markkinointikäytännöt, antaa luvan niiden markkinoille saattamiseen, seurata niiden kehitystä ja tarvittaessa poistaa ne markkinoilta tilapäisesti tai lopullisesti;

181. kehottaa jäsenvaltioita boikotoimaan Goldman Sachsia;
182. toteaa, että luottoluokituslaitosten liiketoimintamalli johtaa eturistiriitoihin, sillä yritykset maksavat laitoksille siitä, että ne takaavat yrityksen maineen ja edistävät sen myyntiä, ja että liiketoimintamalli ei mahdollista tehtyjen päätösten makrotaloudellisten näkökohtien arvioimista; kehottaa tutkimaan, olisiko sellainen järjestelmä luotettavampi, jossa sijoittajat ja tallettajat maksavat oikeudesta tietoon, jota he tarvitsevat strategiansa laadinnassa;
183. pyytää komissiota perustamaan julkisen Euroopan tason luottoluokituslaitoksen ja katsoo, että riippumattomien tilintarkastuselinten olisi aktiivisesti osallistuttava valtion velan luottoluokitukseen; katsoo, että tämänsuuntainen kehitys olisi suotavaa, sillä se lisäisi viitestandardien määrää;
184. katsoo, että Euroopan unionilla ja erityisesti euroalueella olisi oltava käytössään johdannaisista vastaava selvitysyhtiö, sillä kyseiset rahoitustuotteet saattavat aiheuttaa järjestelmäriskin, ja että niiden olisi säädeltävä rahoitusmarkkinoiden toimijoita koskevan tiedon saatavuutta;
185. pyytää kiinnittämään erityistä huomiota uusien keinottelukuplien vaaraan; pyytää komissiota ehdottamaan tarvittavia välineitä raaka-ainemarkkinoiden sääntelyä ja valvontaa varten;
186. kehottaa painokkaasti komissiota täydentämään hyväksyttävänä olevaa valvonnan alan säädöspakettia kriisinhallinta- ja taakanjakomekanismin, hätärahoittajan, seuraamusjärjestelmien yhdenmukaistamisen ja konkurssioikeuden määrittelyllä; pitää myönteisenä kehitystä kohti kahtalaisen valvonnan järjestelmää, jossa yhtäältä suojellaan sijoittajia ja toisaalta valvotaan rahoituslaitosten varavaraisuutta; pitää välttämättömänä lisätä tiettyjen kansallisten valvontaviranomaisten riippumattomuutta, pätevyyttä ja asiantuntemusta;

Yritysten hyvä hallintotapa

187. puoltaa rahoitusmarkkinoiden lähentämistä yritysten tarpeisiin kehittämällä yritysten hyvän hallintotavan vahvoja periaatteita, jotka muodostaisivat kriisinhallinnan ytimen; katsoo, että rahoituskonsernien hallinto- ja valvontaelinten olisi oltava riippumattomia, niiden jäsenistön taustoiltaan monipuolinen, sukupuolijakauman tasapainoinen ja jäsenten erittäin päteviä; kiinnittää huomiota OECD:ssä meneillään olevaan tähän tähtäävään työhön;
188. suosittaa unionille, että se laatisi lainsäädäntöä, joka mahdollistaa työntekijöiden ja heidän edustajiensa osallistumisen yritysstrategian määrittelyyn hallituneuvostoon osallistumisen ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun kehittämisen ansiosta; katsoo, että erityistä huomiota on kiinnitettävä eläkerahastojen vakuutusnottajien ja vähemmistöosakkaiden edustukseen, yleiskokouksiin osallistumiseen ja äänioikeuden käyttöön; pitää tarpeellisena antaa erityissäännöksiä, jotta ne sidosryhmät, jotka sitä

tarvitsevat, voisivat saada realistisin ehdoin käyttöönsä tarvittavat tiedot ja arviointivälineitä; pitää välttämättömänä lisätä työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun – ja muun muassa lisäarvon jakamisesta käytävänä keskustelun – merkitystä yritysten hyvän hallintotavan osana;

189. pitää tarpeellisena korjata kielteiset vaikutukset, joita tuottavat pyrkimykset nostattaa osakkeen arvoa lyhyellä aikavälillä esimerkiksi yritysvaltauksin; katsoo, että tuloksen mukaan määräytyvät palkkiot, eritoten osakeoptiot, ja bonukset olisi otettava uuteen tarkasteluun, ne olisi suunnattava uudelleen ja niitä olisi arvioitava sen mukaan, ovatko ne pitkällä aikavälillä ja yhteiskunnallisesti kestäviä; katsoo, että yrityksen palkka- ja tulohaitariin on kiinnitettävä erityishuomiota;
190. on vahvasti sitä mieltä, että rahoituspalvelujen alalla palkkioiden hallintaan liittyvät tiedot sisällytetään tietoihin, joiden perusteella valvontaelimet arvioivat riskejä;
191. pyytää, ettei komissio edistäisi osakdemokratiaa vaan kohdistaisi osakkaiden äänioikeutta koskevat toimintalinjansa uudelleen niin, että osakkaiden henkilöllisyyttä ja strategiaa koskeva avoimuus lisääntyisi ja suosittaisiin pitkän aikavälin sitoumuksia, esimerkiksi eriyttämällä äänioikeudet ja osingot hallussapitoajan keston mukaan;
192. katsoo, että osuus- ja yhteisötalouden eri muotoihin, kuten osuuskuntiin ja keskinäisiin yhtiöihin, olisi kiinnitettävä erityishuomiota;
193. kehottaa komissiota ehdottamaan yritysten yhteiskuntavastuuta käsittelevää lainsäädäntöä, jossa yritykset velvoitetaan laatimaan paitsi tilinpäätös myös yhteiskunnallinen ja ympäristötase;
194. pyytää komissiota laatimaan lainsäädäntöä yhteisestä ja yhteisvastuullisesta vastuusta alihankkijayritysten yhteiskuntavastuun takaamiseksi tuotantoketjuissa;

Globaali hallinta

195. katsoo, että unionilla on erityinen vastuu globaalin hallinnan uudelleen määrittelystä ja että nyt siihen on historiallinen tilaisuus; kehottaa Eurooppa-neuvostoa kutsumaan koolle G20-ryhmän huippukokouksen, jossa käsiteltäisiin yksinomaan globaalin hallinnan välttämätöntä uudistusta;
196. katsoo, että jos unionimaat haluavat taata kansainvälisten rahoituslaitosten legitiimiyden ja tehokkuuden, niiden on tehostettava osallistumistaan niihin, oltava yksimielisiä ja hyväksyttävä paikkojensa ja äänioikeuksiensa uudelleenjako;
197. esittää, että G20-ryhmä sisällytetään IMF:n organisaatioon ja että siitä tehdään järjestön ministerineuvosto; katsoo, että olisi pyrittävä lisäämään parlamenttien jäsenten osallistumista kansainvälisten rahoituslaitosten työskentelyyn;
198. pitää tarpeellisena luoda uudelleen rahapoliittinen maailmanjärjestys; suosittaa unionille, että se tekisi tarkoituksenmukaisia ehdotuksia euron käyttöönotosta saamansa kokemuksen perusteella;
199. panee merkille, että pankkialan globaalien toimijoiden kansainvälinen järjestäytyminen on rahoitusmarkkinoiden toimijoiden joukossa kehittyneintä; ottaa huomioon, että Baselin komiteassa sovittujen päätösten on määrä tulla voimaan kansainvälisten sopimusten muodossa;

200. ehdottaa, että Baselin komitea, kansainvälinen arvopaperimarkkinavalvojen yhteisö IOSCO, kansainvälinen tilinpäätösstandardilautakunta IASB ym. sisällytetään maailmanlaajuiseen elimeen, esimerkiksi Kansainväliseen valuuttarahastoon, rahoitusalan hyvän organisaation luomiseksi ja sen varmistamiseksi, että kaikki sidosryhmät osallistuvat sääntöjen laatimiseen ja että sääntöjen täytäntöönpanoa kyetään valvomaan;
201. panee merkille OECD:n ja G20-ryhmän edistymisen verotusasioita koskevan hallintotavan kehittämisessä mutta kehottaa vahvistamaan OECD:n laatiman yhteistyöhaluttomien oikeudenkäyttöalueiden "mustan listan" oikeudellista perustaa perustamalla se laadullisiin arvioihin ja vahvistamalla yhteistyöstä kieltäytymisen oikeudelliset seuraamukset; pyytää, että ryhdytään nopeasti konkreettisiin toimiin, jotta automaattisesta monenvälisestä tietojenvaihdosta tuli maailmanlaajuinen perusperiaate, joka lisäisi avoimuutta verotusasioissa ja tehostaisi petosten ja veronkierron torjuntaa;
202. katsoo, että IASB:n hallintotapaa on uudistettava perinpohjaisesti ja että "seurantaryhmä" on johtanut järjestön siirtymiseen itsesääntelystä omaehtoiseen valvontaan; katsoo, että hallintotavassa on varmistettava toimijoiden osallisuus ja otettava huomioon rahoitusjärjestelmän vakaus ja loppukäyttäjien tarpeet;
203. pitää myönteisenä G20-ryhmän työministereiden erityisen kokouksen järjestämistä huhtikuussa 2010 ja BIT:n puheenvuoroa teoksessa "*Promoting employment recovery while meeting fiscal goals*", jossa vastustetaan julkisen talouden tasapainottamisen nimissä varhaisen työelämästä poistumisen strategiaa ja puolletaan työllisyyttä tukevien toimintalinjojen jatkamista;
204. ehdottaa, että nyt, kun Lissabonin sopimus on tullut voimaan, Euroopan unioni allekirjoittaa ILO:n yleissopimukset itsenäisenä sopimuspuolena ja että se allekirjoittaa kaikki ILO:n ajantasaisena pitämät yleissopimukset;
205. ehdottaa, että Euroopan ulkosuhdehallintoon hankitaan vahva yhteiskunnallinen ja ympäristöalan asiantuntemus ja että sopimuksiin, joita unioni tekee kolmansien maiden kanssa, sisällytetään kyseisiä aloja koskevat sitovat lausekkeet;

Ympäristömyötäiset investoinnit ja alueidenkäytön suunnittelu

206. uskaa, että nykyisin vain hyvin rikkaiden ja hyvin köyhien liikkuvuus on suurta ja että Euroopan kansalaisten suuri enemmistö ei kaipaa liikkuvuutta, koska haluaa ylläpitää perheen sisäisen solidaarisuuden verkostoa ja on usein sitoutunut pääasiallisena vakituisena asuntona toimivan kiinteistön hankintaan julkisen vallan tuella;
207. katsoo, että liikkuvuutta on edistettävä siellä, missä se on hyödyllistä ja mahdollista, mutta että julkisella aluesuunnittelupolitiikalla on edistettävä taloudellisen toiminnan sijoittautumista asutus- ja koulutuskeskuksiin, mikä edistäisi myös energiataloudellisia säästöjä ja kestävän liikenteen strategian kehittämistä;
208. muistuttaa, että työntekijöiden liikkuvuuden rinnalla on parannettava työoloja ja kehottaa unionia tarkistamaan lainsäädäntöään, etenkin lähetetyistä työntekijöistä, tämän periaatteen turvaamiseksi;
209. katsoo, että suuria mahdollisuuksia unionin teollisuudelle tarjoaa uusiutuvia energialähteitä hyödyntävän lämmöntuotannon ja ilmastoinnin sekä puhtaiden liikennemuotojen kehittäminen, joista mainittakoon sähköautot, julkinen liikenne tai

toisen sukupolven biopolttoainetekniikka;

210. katsoo, että investoiminen asuntokannan uusimiseen ja joukkoliikenteeseen on asetettava etusijalle energiakustannusten ja energiaköyhyyden vähentämiseksi ja itseään ylläpitävän myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi; tunnustaa, että vuokra-asuntokannan kunnostaminen ontuu, koska siihen ei ole kannustinjärjestelmää ja koska vuokranantajien ja vuokralaisten edut eivät kohtaa; kehottaa markkinatoimijoita ottamaan käyttöön rahoitusinnovoinnin puitteissa tuotteita, joilla rahoittaa muutostyöt ja huolehtia sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta, ja kehottaa ammattijärjestöjä ja osuuskuntia edesauttamaan tällaisten mekanismien käyttöönottoa;
211. pyytää komissiota suunnittelemaan ja organisoimaan energiahuollon sosiaalisen suojajärjestelyn käyttöönoton, jotta voidaan varmistaa kaikkein köyhimpien energiansaanti kohtuullisin ehdoin, sillä energiamenojen osuus heikoimmassa asemassa olevien budjetista on yli kaksinkertainen rikkaimpiin kotitalouksiin verrattuna;
212. kehottaa huolehtimaan oikeudenmukaisesta siirtymisestä vihreään talouteen; pitää tarpeellisena ennakoida siirtymisestä aiheutuvaa työttömyyttä lisäämällä työntekijöiden koulutusta ja uuteen teknologiaan liittyvää osaamista; katsoo, että vihreään talouteen siirtymisen hyödyt on jaettava tasapuolisesti ja että pienituloisille aiheutuvat lisäkustannukset on tasapainotettava tulonjakotoimin;
213. muistuttaa, että vihreät työpaikat voivat myös olla matalan taitotason työpaikkoja ja että siksi niitä luotaessa on pidettävä mielessä ihmisarvoisen työn periaate;
214. pitää erittäin merkittävänä patkutyön vastaista unionin lainsäädäntöä, koska sillä voidaan varmistaa kaikkien epätyypillisissä työsuhteissa olevien työntekijöiden yhtäläinen kohtelu, sekä korkealaatuisia harjoittelujaksoja koskevaa eurooppalaista peruskirjaa, jotta vältetään nuorten hyväksikäyttö työmarkkinoilla;
215. katsoo, että tulonjaon ja työmarkkinaosapuolten vuoropuhelun laatua Euroopassa on pidettävä investointeja houkuttavana tekijänä, etenkin koska ne mahdollistavat muutosten ennakoinnin ja helpottamisen¹; painottaa tässä yhteydessä tarvetta antaa kiireesti unionin direktiivi rajat ylittävistä sopimuksista työmarkkinaosapuolten Euroopan tason vuoropuhelun lujittamiseksi; korostaa, että on erittäin tärkeää lujittaa ja panna tehokkaammin täytäntöön työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan koskeva unionin lainsäädäntö, muun muassa direktiivi eurooppalaisista yritysneuvostoista;

Loppupäätelmä

216. panee merkille nykyisen lainsäädäntötyön suunnittelun epäonnistumisen, sillä menettely on raskas ja siinä keskitytään yksinomaan komissioon, vaikka neuvosto näyttelee yhä merkittävämpää roolia ja Eurooppa-neuvosto osallistuu nykyisin merkittävässä määrin unionin politiikan painopisteiden hallintaan, ja kehottaa siksi unionin toimielimiä tekemään eritoten tämän mietinnön pohjalta vaalikautta koskevan keskinäisen sopimuksen Lissabonin sopimusta ja eritoten Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 1 kohtaa noudattaen kestävän ja yhteisvastuullisen kehityksen turvaamiseksi;

---

¹ Wilkinson, R. ja Pickett, K., The spirit level, why more equal societies almost always do better, Penguin Books, 2009.

217. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä euroryhmän puheenjohtajalle, Euroopan keskuspankille, talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä työmarkkinaosapuolille.

PERUSTELUT

Tehtävä ja tavoitteet

Euroopan parlamentti asetti 7. lokakuuta 2009 tekemällään päätöksellä erityisvaliokunnan käsittelemään rahoitus-, talous- ja sosiaalikiiriä ja vahvisti sillä seuraavat tavoitteet:

– analysoida ja arvioida rahoitus-, talous- ja sosiaalikiiriin laajuutta, sen vaikutusta Euroopan unioniin ja sen jäsenvaltioihin sekä globaalien hallinnon tilaan ja ehdottaa asianmukaisia toimia sellaisten terveiden ja vakaiden rahoitusmarkkinoiden jälleenrakentamiseksi pitkällä aikavälillä, jotka mahdollistavat kestävä kasvun, sosiaalisen koheesion ja työllisyyden tukemisen kaikilla tasoilla, sekä esittää arvio näiden toimien vaikutuksista ja toisaalta toimimatta jättämisen kustannuksista;

– analysoida ja arvioida yhteisön lainsäädännön tähänastista täytäntöönpanoa kaikilla asianomaisilla aloilla sekä kestävä ja laadukkaan kasvun ja pitkän aikavälin investointien tukemiseksi jäsenvaltioissa toteutettujen toimien koordinoitua, jotta voidaan torjua työttömyyttä ja reagoida väestökehityksen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamiin haasteisiin kunnioittaen samalla toissijaisuusperiaatetta.

Tätä varten valiokunnan oli määrä luoda tarvittavia kontakteja ja järjestää kuulemistilaisuuksia Euroopan unionin toimielinten, kansallisten, eurooppalaisten ja kansainvälisten elinten ja foorumien, jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden kansallisten parlamenttien ja hallitusten sekä tiedeyhteisön, yritysten ja kansalaisyhteiskunnan (työmarkkinaosapuolet mukaan lukien) edustajien kanssa ja läheisessä yhteistyössä pysyvien valiokuntien kanssa.

Erityisvaliokunta antaa suosituksia toteutettaviksi toimenpiteiksi ja aloitteiksi tiiviissä yhteistyössä pysyvien valiokuntien kanssa.

Työskentelymenetelmät ja työohjelma

CRIS-valiokunnan koordinaattorit alkoivat heti valiokunnan järjestäytymiskokouksen (15. lokakuuta 2009) jälkeen laatia työohjelmaa, jonka valiokunta tarvitsee voidakseen hoitaa tehtävänsä.

Jotta CRIS-valiokunta saavuttaisi sille asetetut tavoitteet, työohjelma rakennettiin seuraavien osa-alueiden varaan: tiedonhankinta, analysointi ja päätelmät.

Tiedonhankinta

Perusteellinen tiedonhankintatyö on ratkaisevassa asemassa, jotta voidaan ymmärtää kriisin syyt sekä eri politiikanalojen ja yhteiskunnan alojen kytkökset.

CRIS-valiokunnan työohjelma perustuukin ennen kaikkea seuraaviin neljään tiedonhankintamenetelmään:

- *Julkiset kuulemistilaisuudet*

Julkiset kuulemiset tarjoavat valiokunnan jäsenille mahdollisuuden kuulla tunnettujen

asiantuntijoiden mielipiteitä ja keskustella heidän kanssaan. Tätä varten CRIS-valiokunta järjesti seitsemän julkista kuulemistä eri aiheista ja politiikanaloista, jotka kuuluvat sen tehtäväkuvaan:

- Rahoituskriisi: syyt, seuraukset ja haasteet
- Kriisin leviäminen reaalityöelämään ja julkiseen talouteen
- Kriisin sosiaaliset vaikutukset: työllisyys ja sosiaalivaltio sekä väestökehityksen haasteet ja eläkejärjestelmä
- Rahoitusvalvonta ja sääntely: nykyjärjestelmän tärkeimmät puutteet ja mahdolliset tulevat mallit
- Euroopan talouden hallintatapa ja EU:n työkalut taloudellista ja sosiaalista elpymistä varten: vakaus- ja kasvusopimus, julkisen talouden ja finanssipolitiikan uudistus ja kestävyys
- Maailmanlaajuinen hallinto: maailmanlaajuinen epätasapaino, ilmastonmuutoksen haasteet, kriisin vaikutus kehitysmaihin ja kauppaan
- Taloudelliset irtautumisstrategiat: talous- ja rahapolitiittiset näkökohdat ja työpaikkojen luominen, sisämarkkinat, innovointi ja kestävä vihreä kasvu

CRIS-valiokunta sai tietoja eri asiantuntijoilta, muun muassa EU:n, kansallisten ja kansainvälisten instituutioiden, jäsenvaltioiden hallitusten, yliopistomaailman, liike-elämän, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan edustajilta.

- *Tutkimukset ja taustamuistiot*

CRIS-valiokunta tilasi kaksi laajaa tutkimusta: vaikutustenarvioinnin toimimatta jättämisen kustannuksista ja riittämättömästä koordinoinnista sekä tutkimuksen kriisin hallinnasta. Lisäksi valiokunta tilasi joukon taustamuistioita ulkopuolisille asiantuntijoille; niiden sisältämät keskeiset tiedot mahdollistivat perehtymisen kussakin kuulemistilaisuuksissa käytävän keskustelun aiheisiin.

- *Työpajat*

Julkisiin kuulemistilaisuuksiin verrattuna työpajat tarjoavat ulkopuolista asiantuntemusta tarkemmin rajatuista aiheista ja mahdollistavat yksityiskohtaisemman keskustelun.

Ohjelman sisältyivät seuraavat työpajat:

- Pohjoismaiden rahoituskriisi – Pohjoismaiden 1990-luvun alun kokemuksista saatavat opetukset nykyistä kriisiä varten
- Kriisin vaikutukset pk-yrityksiin
- Kriisin vaikutus uusiin jäsenvaltioihin ja koheesiovälineiden osuus
- EU ja Kiina: kumppanuus uudelta kannalta maailmanlaajuisen rahoitus-, talous- ja sosiaalikiisin jälkimainingeissa (pidetään Shanghaissa 29. toukokuuta)
- Transatlanttiset suhteet (pidetään 31. toukokuuta)

- *Valtuuskuntavierailut*

Valtuuskuntavierailut mahdollistavat tiedonhankintamatkat erityisen merkityksellisiin maihin tai tärkeimpien instituutioiden sijaintimaihin; ne tarjoavat erinomaisen mahdollisuuden tavata vastapuolia ja keskeisiä toimijoita, jotka eivät muuten voisi esiintyä valiokunnan kokouksissa. CRISin suunnitelmissa ovat seuraavat

valtuuskuntavierailut:

- Basel ja Geneve, Sveitsi: globaalien institutionaalisten puitteiden keskeisten toimijoiden tapaaminen WTO:ssa, Kansainvälisessä järjestelypankissa (BIS), Baselin komiteassa ja rahoitusmarkkinoiden vakautta seuraavassa elimessä (FSF)
- Riika, Latvia: keskustelu kriisistä erityisesti kärsineen ja IMF:n kanssa toteutetusta maksutasejärjestelystä hyötyneen jäsenvaltion tärkeimpien instituutioiden kanssa
- Beijing ja Shanghai, Kiina: tarkastelun kohteena erityisesti maailmanlaajuisen tasapainon ongelma, joka on yksi kriisin alkusyy; keskustelu tulevista globaalin hallinnan puitteista
- Washington ja New York, Yhdysvallat: tietojen kerääminen rahoituskriisin lähteeltä ja keskustelu maan sääntely- ja valvontauudistuksen tulevasta kehityksestä ja rahoitusjärjestelmän globaalista hallinnasta

- *Asiantuntijapaneeli*

CRIS-valiokunta on perustanut asiantuntijapaneelin, jotta se saisi palautetta analyyseistään ja suosituksistaan. Paneeli koostuu CRIS-valiokunnan tehtävänkuvaukseen kuuluvien politiikanalojen tunnetuista asiantuntijoista, ja se antaa esittelijälle ja valiokunnan jäsenille neuvoja yksittäisistä aiheista.

Analysointi

CRIS-valiokunta laati tiedonhankintamatkoilla kerättyjen tietojen ja tietämyksen pohjalta useita asiakirjoja sen tehtävänkuvaukseen kuuluvista aihepiireistä sekä keskusteli niistä. Useimmille poliittisille ryhmille on annettu tehtäväksi laatia selvitys tietyistä aiheista ja esittää se valiokunnan jäsenille. Valiokunta on keskustelut seuraavista laatimistaan aihekohtaisista asiakirjoista:

- *Kriisin leviäminen reaalityönteeseen ja julkiseen talouteen EU:ssa – Alain LAMASSOURE (PPE)*

Suositukses:

- EU:n olisi valjastettava kaikki politiikka palvelemaan ensisijaiseksi tavoitteeksi asetettua tavoitetta kasvupotentiaalin kaksinkertaistamisesta parantamalla talousarvion koordinoimista ja rakennetta.
- Jokaisen jäsenvaltion on pohdittava oman talouskehitysmallinsa mukauttamista sekä osuuttaan maailman teollisuudesta.
- EU:n on vastattava väestön ikääntymisen haasteeseen etenkin työllisyyden ja työntekijöiden kouluttamiseen liittyvillä toimilla.
- Jokaisen jäsenvaltion on saatava jälleen julkinen taloutensa hallintaan; resursseja on jaettava uudelleen, jotta voidaan lisätä investointeja aloille, joilla on runsaasti kasvupotentiaalia, ja kuroa kriisin aikana syntyneet alijäämät umpeen.
- Eurooppalaisen yhteisvastuun on mentävä kansainvälisen yhteisvastuun edelle; unionin on Lissabonin sopimusta noudattaen luotava itselleen asianmukaiset mekanismit, välineet ja poliittiset sopimukset.

- Olisi pohdittava sitä, minkälaista ulkoista talouspolitiikkaa unioni noudattaa kriisin jälkeen.
- *Kriisin sosiaaliset vaikutukset: työllisyys, väestökehityksen haasteet ja eläkejärjestelmät* – Nikolaos CHOUNTIS (GUE)

Suosituksset:

- EU:n on keskityttävä solidaarisuuteen, työpaikkojen suojelemiseen ja yhteiskunnalliseen oikeudenmukaisuuteen.
- On pyrittävä estämään kilpailukyvyn parantaminen työntekijöiden oikeuksia heikentämällä; keskipisteessä pitäisi olla tuotteiden laadun parantaminen, koulutus, innovointi, uudet energialähteet, tiede ja teknologia.
- EU:n talousarviota on kasvatettava huomattavasti ja EIP:n on otettava uusiksi painopisteikseen työllisyys ja sosiaalinen koheesio, koulutuksen kehittäminen, tutkimus ja innovaatiot, ympäristönäkökohdat huomioon ottava talouskasvu sekä uusien, saastuttamattomien ja uudistuvien energialähteiden käyttöönotto.
- EU:n sosiaaliturvajärjestelmä on järjestettävä uudelleen siten, että sillä pyritään etenkin vakuutusurvan ulkopuolella olevan työn lopettamiseen, työssäkäyvien maahanmuuttajien integroimiseen, pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytymiselle alttiiden ryhmien tukemiseen, varojen hoitamisen irrottamiseen järjestelmässä mahdollisuudesta rahoituskeinotteluun soveltamalla varainhoitoon tiukkoja sääntöjä ja asettamalla se valtion ja työmarkkinaosapuolten valvontaan sekä pääomasiirtojen transaktioverosta saatavan Euroopan tasolla käytettävissä olevan itsenäisen rahoituslähteen koordinointiin; verosta saatavilla varoilla tuetaan niitä, jotka eivät ehkä ole kyenneet kerryttämään täysiä eläkeoikeuksia työpaikan menettämisen vuoksi.
- *Rahoitusvalvonta ja sääntely – tulevaisuuden malli* – Anne E. JENSEN (ALDE)

Suosituksset:

- EU:ssa kaivataan rahoitusmarkkinoiden sääntely- ja valvontapuitteiden korjaamista sääntelyn aukkojen täyttämiseksi, tulevilta kriiseiltä suojautumiseksi, luottamuksen palauttamiseksi sekä kasvua ja työllisyyttä suojaavan kestävä rahoitusjärjestelmän luomiseksi.
- Vakauden valvontaa koskeva sääntely on kalibroitava erilaisten rahoituslaitosten mukaan, siinä on tarjottava kannustimia vakaaseen ja luotettavaan käyttäytymiseen, asetettava rajoituksia liiallisen riskinoton vähentämiseksi ja rohkaistava todelliseen yrittäjyyteen.
- Päätöksenteossa olisi keskityttävä nousu- ja laskusuhdanteen vaihteluun, sillä parempi sääntely noususuhdanteen aikana voisi rajata laskusuhdanteen laajuutta.
- Sääntelyssä on keskityttävä sen varmistamiseen, että rahoituslaitoksien riskit eivät kasva liian suuriksi, sekä helpotettava niiden purkamista, kun asiat menevät pieleen.
- Tilinpäätösstandardeja olisi tarkistettava, jotta markkinatoimijoille saadaan niiden avulla tarkastettavissa olevia tietoja.
- Rahoitusmarkkinadirektiivin mallia on täydennettävä tuotteiden sääntelyllä.
- EU:n on pyrittävä globaalilla tasolla aktiivisesti maailmanlaajuisen rahoitusjärjestelmän merkittävään uudistukseen. Silloin kun edistyminen

kansainvälisellä tasolla ei ole riittävän kauaskantoista, EU:n on johdettava näyttämällä esimerkkiä.

- *Koheesiovälineiden ja yhteisvastuullisuuden osuus Euroopan talouden elpymisessä ja rakennemuutoksessa* – Danuta HÜBNER (EPP)

Suosituksat:

- EU:n on tehostettava koordinoitua ja käytettävä tehokkaammin synergioita julkisen hallinnon eri tasojen ja eri politiikanalojen välillä.
  - Kriisin alueelliset erityispiirteet ja epäsymmetriset vaikutukset on otettava huomioon, kun suunnitellaan kriisistä irtautumista koskevaa politiikkaa.
  - Kriisistä irtautumiseen liittyvät investointimallit on mukautettava pitkän aikavälin kasvun ensisijaisiin tavoitteisiin.
  - Paikallista luotonantoa on vahvistettava vankkojen alueellisten pankkien avulla ja EIR:n tuella.
  - Koheesiopolitiikan on oltava EU 2020 -strategian toteuttamisen tärkein mekanismi.
- *Euroopan talouden hallintatapa ja EU:n työkalut taloudellista ja sosiaalista elpymistä varten* – Magdalena ALVAREZ (S&D)

Suosituksat

- Euroopan rahoitusjärjestelmän hallintatapa on parannettava. Kansallisella tasolla on määriteltävä mekanismit, joiden avulla taataan, että kansallisia rahoitusjärjestelmiä koskevat vakauttamis- ja pääomankorotustoimenpiteet ovat EU:n suuntaviivojen mukaiset. EU:n tasolla on käytettävä seuraavia keinoja: käynnistettyjen Euroopan rahoitusjärjestelmään liittyvien uudistusten nopeuttaminen ja syventäminen, vakausrahasto, eurooppalainen talletussuojarahasto, eurooppalainen luokituslaitos, luettelo rahoitusvälineistä niihin liittyvien riskien mukaisesti, selvitysyhteisöjen perustaminen sääntelemättömille tai epävirallisille markkinoille ja vastasykliset suhdeluvut.
- Eurooppalaisen veropolitiikan on oltava koordinoitua, kestävä ja vastasyklisiä. Tätä varten
  - jäsenvaltioiden on keskityttävä veropetosten torjuntaan; tähän liittyy säästöjä ja hallinnollista yhteistyötä koskevien direktiivien antaminen; EU:n on otettava käyttöön yleiseurooppalaisia veroja, kuten pääomasiirtojen transaktiovero, bonuksia koskevat verot ja hiilen käyttöä koskeva vero.
  - Jäsenvaltioiden on käynnistettävä syvällisiä menopolitiikan uudistuksia: edistettävä aktiivista työvoimapolitiikkaa, tuettava päättäväisesti pk-yrityksiä, myötävaikutettava teollisuutensa rakenteen uudistamiseen, panostettava selvästi osaamiskolmioon liittyviin investointeihin ja asetettava ympäristöystävälliset teknologiat etusijalle.
  - Kansallisten politiikkojen koordinoinnissa on hyödynnettävä vakaus- ja kasvusopimusta, joka on ainoa talousarvioiden yhdenmukaistamiseen tähtäävä toimi ja tärkein talouden ohjausväline talous- ja rahaliitossa. Eurostatia koskevia uudistuksia on nopeutettava kansantalouden tilinpidon valvonnan osalta.
  - EIP:n tehtävää voitaisiin vahvistaa EU:n tasolla.

- EU tarvitsee uutta kasvumallia: sen on keskityttävä rahoitusalan rakenneuudistukseen, jotta siitä voitaisiin tehdä vakaampi ja avoimempi ja jotta se palvelisi reaalityaloutta.
- *Euroopan talous ja teollisuus ilmastonmuutoksen haasteiden edessä* – Bas EICKHOUT (Verts/ALE)

Suositukses:

- Ympäristövaikutukset on sisällytettävä hintoihin käyttäen seuraavia keinoja: EU:n päästökauppajärjestelmän päästökattojen tiukentaminen, kaikkien oikeuksien huutokauppa, rajat ylittävä kustannusten tasaus ja huutokaupan reservin hinta, muihin kuin päästökauppajärjestelmään kuuluviin aloihin sovellettavan hiilidioksidiveron käyttöönotto, pääomasiirtojen transaktioveron käyttöönotto, markkinaperusteisen välineen käyttöönotto biologisen monimuotoisuuden edistämiseksi sekä ympäristölle haitallisten tukien asteittainen lakkauttaminen.
  - Energian säästöä, maaperää, kierrätystä ja uusiutuvia energialähteitä koskevaa lainsäädäntöä on parannettava: maaperää koskevan direktiivin hyväksymisen nopeuttaminen, kierrätystä koskevien tavoitteiden ja määritelmien parantaminen, voimalaitoksia koskevien päästönormien käyttöönotto ja yhteenliitäntäsuunnitelman kehittäminen eurooppalaista älykästä sähköverkkoa varten.
  - Nämä toimet voidaan rahoittaa seuraavasti: innovatiivisen ja kestävän teknologian kehittämiseen tarkoitettujen tukien käyttöönotto sekä mahdollisuuksien tarjoaminen yrityksille ja yksityisille henkilöille saada rahoitusta energiansäästötoimiin, ilmastonmuutoksen priorisointi tulevassa talousarvion uudistuksessa, EU:n rakennerahastojen yhdistäminen sosiaali- ja ympäristöehtoihin, EIP:n tarjoamat edulliset korot yhteiskunnan ja ympäristön kannalta arvokkaiden hankkeiden rahoittamiseen ja komission liikkeelle laskemat jäsenvaltioiden takaamat vihreät velkakirjat ympäristöinvestointien rahoittamiseksi.
  - Ilmastotoimet olisi sisällytettävä muihin EU:n politiikkoihin.
- *Maailmanlaajuinen hallinto, kansainvälinen rahapolitiikka ja maailmanlaajuisen epätasapainon korjaaminen (mukaan luettuna veroparatiisien ongelma)* – Kay SWINBURNE (ECR)

Suositukses:

- Huomioon täytyisi ottaa seuraavat seikat: myötäsyklisen rahapolitiikan käyttöönotto korkokannat huomioon ottaen, olisiko korkeampi inflaatiotavoite maailmanlaajuisesti aiheellinen, öljymarkkinoiden tilanne, öljyntuottajamaihin ja OPECiin vaikuttavat epätasapainotekijät sekä G20-maiden välityksellä tapahtuva veropolitiikan tiiviimpi yhdenmukaistaminen maailmanlaajuisesti veroarbitraasin mahdollisuuksien minimoimiseksi.
- Lisäksi olisi pohdittava tarkemmin seuraavia seikkoja: sääntelyelinten ja johtajien subjektiivisen harkinnan rooli markkinoiden stressitilanteessa, vähempi luottaminen matemaattisiin mallinnoiksi, myydyin osakepääoman takaisinoston ja aiemmin jaetun osakkeiden peruutuksen kieltäminen luonnollisen kasvun rajoittamiseksi finanssialan yrityksissä, "hoitotestamentti" asianmukaisen

- purkamisen yksityiskohtaisia järjestelyjä varten ja velkarahoitusta osakepääomarahoitukseen sijasta suosivien verokannustimien minimointi.
  - Jäsenvaltiot on velvoitettava julkaisemaan tarkkoja ja avoimia tilinpäätöksiä.
- *Taloudelliset irtautumisstrategiat: talous- ja rahapoliittiset näkökohdat, pk-yritykset, innovointi ja uudet mahdollisuudet kestäväan kasvuun* – Regina BASTOS (PPE)

Suosituksset:

- Pk-yritykset EU:n elpymisen sekä tulevan kasvun ja hyvinvoinnin veturina:
  - sosiaalisen markkinatalouden lujittaminen välttämällä kilpailunrajoituksia
  - sisämarkkinoiden ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen pk-yrityksissä kaikkialla EU:ssa
  - uusi sosiaalinen Small Business Act -aloite
  - keskitetty asiointipiste pk-yritysten hallinnollisissa muodollisuuksissa
  - eurooppalaisen eläkeläisten konsulttiverkoston perustaminen
  - pk-yrityksiä koskevan veropolitiikan yhteensovittaminen; verokannustimet ja -tuet pk-yrityksille
  - pkt-politiikan ulkoinen ulottuvuus, jonka avulla pk-yritykset voivat kilpailla kansainvälisesti
- Innovointi:
  - innovoinnin tiukempi kytkeminen elinkeinoelämään
  - uudet kumppanuudet yritysten, tiedeyhteisön ja yliopistotutkimuksen välillä
  - tuki osaamisperustaisille innovaatioille
- Kestävä kasvu:
  - työllistettävyyden edistäminen hankkeessa, jossa kukin pk-yritys luo työpaikan
  - pk-yritysten käyttäminen yhteisöjen elinkeino- ja yhteiskuntarakenteiden palauttajina
  - vaikutusvallan palauttaminen yhteisöille: maailmanlaajuisen päätösten paikallinen toteuttaminen
  - ennakoiva suhtautuminen syrjäytymiseen, joka usein liittyy köyhyyteen
  - kehittymässä olevan tietoyhteiskunnan mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen, jotta paikalliset voidaan ottaa mukaan yhteiskunnan kestäväan suunnitteluun.

Esittelijän suositukset

Erityisvaliokunnan toimeksiannon ensimmäisen kohdan osalta esittelijä katsoo, että vuonna 2007 alkanut rahoituskriisi oli jossain muodossa odotettavissa. Kriisi alkoi Yhdysvaltojen subprime-markkinoilta mutta olisi voinut saada alkunsa muualtakin. Mieleenpainuvaa kriisissä on se, kuinka laajalle se levisi, vaikka subprime-markkinoiden osuus Yhdysvaltojen kiinteistölainakannasta oli vuonna 2007 vain 13 prosenttia, sen vaikutus muihin markkinoihin ja erityisesti Euroopan markkinoihin, sen aiheuttamat yhteiskunnalliset vahingot sekä epävarmuus siitä, miten se päättyisi.

Kuten kaikilla rahoituskriiseillä, sillä on **useita syitä**. Se ilmentää ensinnäkin reaalitalouden

tilannetta, joka liittyy Yhdysvaltojen kasvitapaan uudella kapitalismin aikakaudella, jolle ovat leimallisia globalisaatio, maailmanlaajuiset epätasapainotekijät ja niistä johtuvat valtavat mukautustarpeet. Yhteiskunnallisen eriarvoisuuden lisääntyminen maailmanlaajuisesti ja valtioiden sisällä samalla, kun palkkojen osuus lisäarvon jakautumisesta on pienentynyt 1980-luvun alusta saakka, kotitalouksien ostovoiman pienentyminen sekä kotitalouksien ylivelkaantumiseen pohjautuva kulutuksen kasvu ovat vaikuttaneet ratkaisevasti tämän epätasapainon sekä tiettyjen "finanssialan innovaatioiden" kehittymiseen.

Kriisi on myös tulosta virheistä, jotka johtuivat liiallisesta turvautumisesta riskinottoon voittojen paisuttamiseksi puutteellisesti säännellyssä tai valvotussa maailmanlaajuisesti muuttuneessa rahoitusjärjestelmässä. Sen myötä paljastui, että talous- ja hallintajärjestelmä oli saavuttanut tietyt rajat.

Toisen kohdan **tärkein opetus** on esittelijän mielestä se, että **päätöksentekoprosessi ei toimi**. Tässä kriisissä toimiin ei selvästikään haluttu ryhtyä, ennen kuin se oli välttämätöntä, ("*As long as the music is playing, you've got to get up and dance*¹") ja yhteistyöstä kieltäytymisen kustannukset tulivat täysimittaisesti globalisoituneen maailman ja Euroopan unionin maksettaviksi. Markkinoiden joutuessa paniikkiin jäsenvaltioiden ensimmäiset reaktiot olivat koordinoimattomat, ja tästä rangaistiin välittömästi. Käännös tapahtui vasta, kun jäsenvaltiot osoittivat haluavansa puuttua yhdessä tähän maailmanlaajuiseseen kriisiin, sillä markkinat pitivät valtioita silmällä. Kun nyt tarkastellaan kriisin hallintaa, nousee selvästi esiin kysymys siitä, mikä on globaalin hallinnan suhde aina lukuisampiin foorumeihin ja poliittisten päättäjien suhde EKP:n päättäjävaltaan, kun päämääränä on talous- ja rahaliiton tehokas hallinta. Tarvittiin kriisi synnyttämään valtion- ja hallitusten päämiesten tasoinen euroryhmä, jollaista olemme halunneet jo pitkään. Tulevaisuudessa tämän pitää johtaa siihen, että unionille annetaan talouden ohjausmekanismit sekä tavanomaisia olosuhteita että kriisiaikoja varten.

Komissiossa ovat täysin henkilöistä riippumatta olleet silmiinpistäviä vaikeudet hallita tämänkaltaista kriisiä sekä epätarkoituksenmukainen toimintatapa, jossa toisaalta toteutetaan menettelylähtöistä makrotalouspolitiikkaa ja toisaalta kehitetään rahoitusmarkkinalainsäädäntöä ja huolehditaan yhteyksistä kansallisten valvontaviranomaisten koordinoituihin toimiin. Toimintatavassa ei oteta huomioon näiden kahden tahon vastavuoroista vaikutusta, eikä sillä saada yhdistettyä makro- ja mikrotalouden vakautta koskevia analyysejä.

Esittelijä on vakuuttunut siitä, että näiden toimintahäiriöiden vuoksi unionin talousmallia on kehitettävä siten, että se kestää paljon paremmin kriisejä, muuttamalla perinpohjaisesti sen perusosien painotuksia. Jotta unioni olisi tehokas, sen on luotettava omiin vahvuuksiinsa. Kun unioni jakaa toimivallan jäsenvaltioiden kanssa, sen on hoidettava tehtävänsä tinkimättä sekä turvautettava sisäiseen voimaansa voidakseen vaikuttaa globalisaation kehittymiseen. Unioni ei voi enää laskea maailman muiden alueiden kasvun varaan, ja sen on puolustettava etujaan ja myös arvojaan maailmanlaajuisesti.

---

¹ Näin totesi **Citigroup**-pankin pääjohtaja Charles O. Prince Financial Times -lehdessä heinäkuussa 2007 ilmestyneessä haastattelussa.

Kun analysoitiin tähänastisia reaktioita kriisiin, korostui myös rahoituslalle annettavan tuen nopea ajoitus ja laajuus. Kriisin alkuaajoista lähtien monilla on ollut se käsitys, että voitot on yksityistetty ja tappiot sosialisoitu. Tilanteessa, jossa ostovoima laskee, voi olla vaikea käsittää, miksi valtiot ovat muutamassa päivässä syytäneet valtavia summia pankkisektorin auttamiseen. Euroopan talouden vajoaminen taantumaan pakotti jäsenvaltiot tukemaan laajamittaisesti taloudellisen toiminnan elpymistä. Tämä tuki on edelleen ensiarvoisen tärkeää, ja ennenaikainen luopuminen julkisen vallan toimista heikentäisi talouden elpymistä. Tilanteen vakavuus edellyttää myös Euroopan unionilta näyttöjä muun muassa sosiaalialalla, sillä unionin kansalaiset yhdistävät kokemansa sosiaalisen tilanteen myös unionin toimintaan riippumatta siitä, onko unionilla alalla tosiasiallisesti toimivaltaa. Ellei se näin tee, kansallismielisyys ja protektionismi nostavat päätään ja mielipiteet kääntyvät entistä pahemmin unionin vastaisiksi. Tulossa olevan teollisuuden vihreän vallankumouksen mukanaan tuomat uudet työpaikat olisivat kyllä hyödyllisiä, mutta yksinään ne eivät riitä.

Kriisin tämänhetkessä vaiheessa onkin suurena haasteena pitää yllä riittävää poliittista painostusta, jotta voidaan korjata nykymarkkinoiden virheet ja palauttaa järjestelmä, jonka tehtävänä on reaalityalouden rahoittaminen. Rahoitusmarkkinoiden rakenneuudistuksessa on nimittäin muutettava suuntaa ja keskityttävä enemmän talouden tarpeisiin, pitkäaikaisiin investointeihin, ilmastonmuutoksen haasteeseen ja väestön vanhenemiseen. Tähän asti tämän suunnanmuutoksen vaatimuksia ei ole ymmärretty, sillä neuvottelut käydään suurelta osin pelkästään rahoitusmarkkinoiden toimijoiden ja viranomaisten välillä.

Päätelmät, haasteet ja tulevat tehtävät

Unioni ei koskaan aiemmin ole kokenut yhtä vakavaa sosiaali- ja talouskriisiä, ja kriisi on murentanut sen tähänastista perustaa: sisämarkkinoita, kilpailupolitiikkaa ja vakaussopimusta. On mahdotonta ennakoida tilannetta kymmenen vuoden kuluttua ottamatta lähtökohdaksi tämänhetkistä tilannetta eli tässä mietinnössä esitettyjä huomioita ja haasteita. EU 2020 -strategian määrittely olisi pitänyt sisällyttää tähän toimintakehykseen eli osaksi kriisin hallintaa ja sen jälkeisen strategian määrittelyä.

Euroopan unionin strategia olisi myös pitänyt laatia tiiviissä yhteistyössä kansallisten parlamenttien, työmarkkinaosapuolten ja kansalaisyhteiskunnan kanssa, ja Euroopan parlamentti olisi pitänyt ottaa paljon tiiviimmin mukaan sen laadintaan. Tällainen yhteistyö, joka on nykyään heikkoa neuvostossa ja komissiossa, mainitaan erityisvaliokunnan toimeksiannon kolmannessa kohdassa, ja se on painopisteenä sen työssä toimeksiantoa jatkettaessa. Kriisiä käsittelevän erityisvaliokunnan työn pohjalta on kyllä voitu tehdä päätelmiä ja erityissuosituksia joistakin seikoista, mutta on työskenneltävä ponnekkammin, jotta tältä pohjalta voidaan keskustella kansallisten parlamenttien kanssa sekä laatia suositusten perusteella säädösehdotuksia ja saatujen tulosten perusteella työohjelma.

Erityisvaliokunnan työn päättäminen synnyttäisi vaikutelman, että kriisi on voitettu, mutta tilanne rahoitusmarkkinoilla ei ole vakautunut ja tämän suuren romahduksen taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset eivät vielä ole tiedossa ja ne tulevat olemaan laajoja ja pitkäkestoisia. Kaikissa käynnissä olevissa tai nyt aloitettavissa projekteissa (EU 2020 -strategia ja uudet suuntaviivat, talouden hallintatapa, rahoitusnäkömät, sääntely ja valvonta, globaalin hallinnan uudistus ja unionin edustus) lähtökohdaksi on otettava se, että nykyinen malli on kriisissä. Tästä syystä pyydämme jatkamaan erityisvaliokunnan toimikautta. Näin voidaan varmistaa

tämän monitahoisen asialistan perinpohjainen seuranta, tarkastella perinpohjaisemmin siihen sisältyviä kysymyksiä, antaa tarkempia poliittisia suosituksia laadittavan työohjelman pohjalta sekä laatia seurantaraportti vuoden 2011 loppupuolella.